

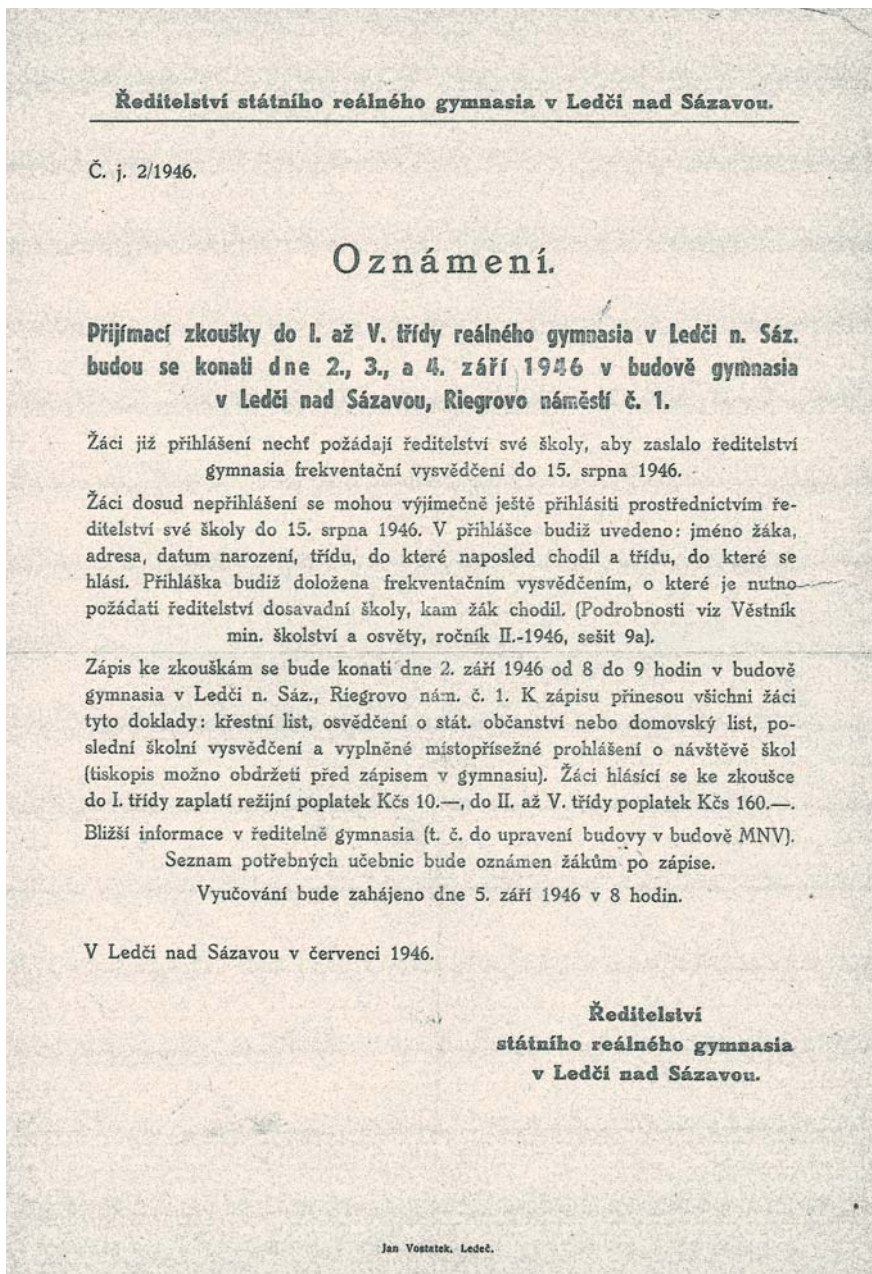
**Gymnázium
Ledeč nad Sázavou**

1946 – 2016

Gymnázium
Leděč nad Sázavou
1946 – 2016

Vážení přátelé,
jubilea jsou příležitostí k pozastavení a k zamyšlení. Píše se rok 2016 a my si připomínáme 70. výročí založení ledečského gymnázia v roce 1946. Sedmdesát let v životě školy je pouze zlomkem jejího nekonečného života. Je to ale zajisté výročí, které si zaslouží připomenout její historii, jak si po celá ta léta vedla, kteří absolventi prošli jejími dveřmi, kteří pedagogové v ní působili, co všechno se za 70 let v jejích zdech událo. Je těžké obsáhnout obětavost a úsilí všech, kteří byli součástí jejího života. Je nemožné zaznamenat množství drobných i těch větších každodenních úspěchů, ale i proher a zklamání.

Ráda bych poděkovala a vyslovila uznání bývalým i současným zaměstnancům, rodičům a všem, kteří pomáhali a pomáhají vzdělávat a vychovávat mladou generaci.

Přeji škole, aby dále s láskou a trpělivostí vychovávala a vzdělávala studenty, kteří potřebují pro své studium motivaci, pohodu a porozumění.

Mgr. Ivana Vitisková
ředitelka

**„Historie má být paměť minulosti,
zrcadlo budoucnosti a usměrňovatelka přítomnosti.“**

(J. A. Komenský)

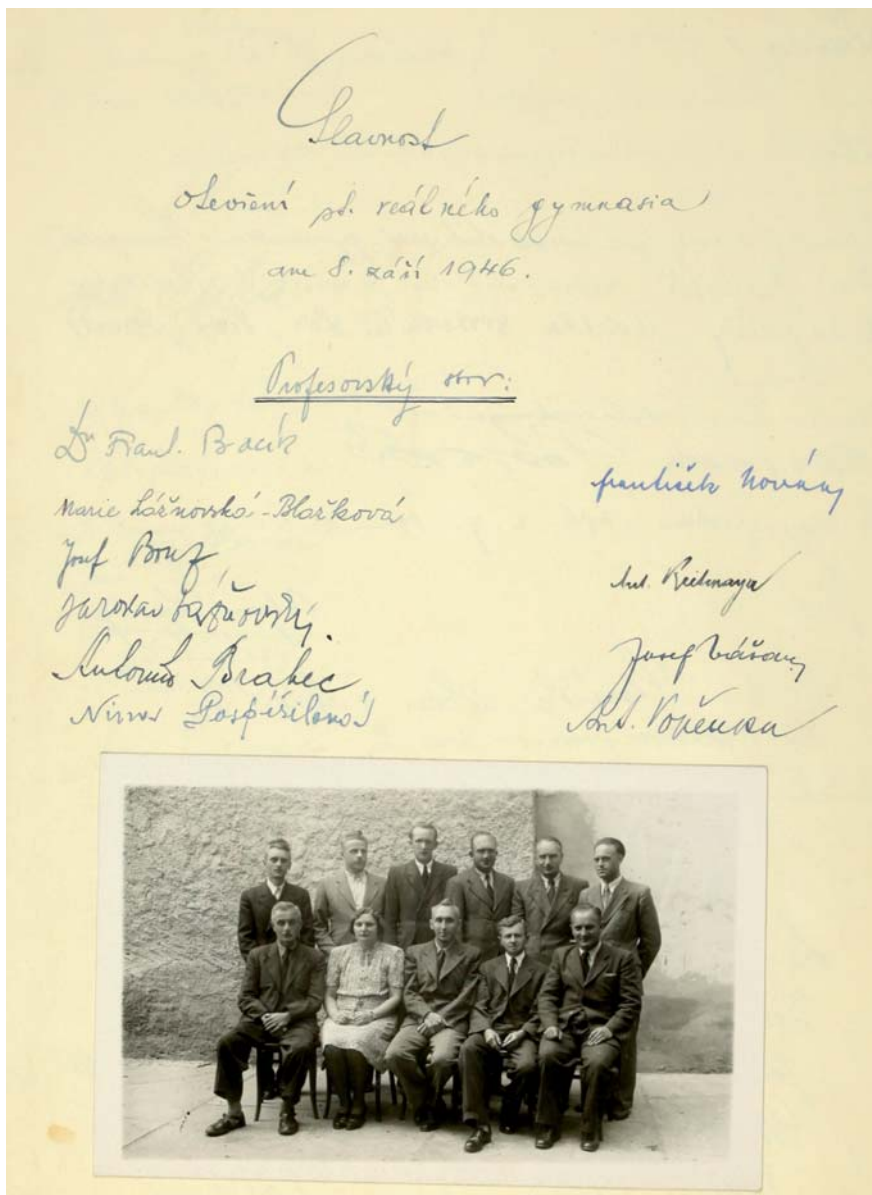
Vážený přátelé,
milí absolventi ledečského gymnázia,

sedmdesát let v životě člověka je zajisté důvodem k oslavám, stejně tak je sedmdesátka nepochybně úctyhodná a zaznamenáníhodná, pokud jde o délku působení vzdělávací instituce. Gymnázium v Ledči nad Sázavou právě v letošním roce překročilo onu pomyslnou hranici a vchází do dalších let s nezmenšenou energií a úsilím o co nejlepší pokračování v dobrých tradicích školy. A je rozhodně na co navazovat. Jako dříve jediná střední škola ve městě připravovala a připravuje absolventy na další vysokoškolská studia, i když dnes již nezůstává osamocena, díky sloučení s integrovanou střední školou strojní v prvním desetiletí nového tisíciletí. Ale zpět ke gymnáziu. Za sedmdesát let se ve škole vystřídala nejedna generace. V řadách absolventů najdeme vynikajícího lékaře, právníka, učitele, ale i podnikatele.

Za sedm desetiletí se nashromáždí celá řada vzpomínek. Na spolužáky, kantory, sekretářky, uklízečky, ale třeba i na školníka. Ti všichni pak tvoří jeden celek, který pak v lidské mysli vyvolá obraz „mojí školy.“ Tady jsem seděl, tady jsem si o přestávkách povídal s kamarádem, sem jsme chodili na laboroky atd. atd... Lidská paměť bývá milosrdná a tak postupně zapadnou strachy prožité chvíle před zkoušením a obavy při písemkách. Zbyde jen to příjemnější. Bohužel po tolika letech jsou někteří studenti a učitelé už jen vzpomínkou.

Jubileum by však nemělo být jen nostalgickým ohlédnutím se na uplynulá léta, ale i výzvou do dalších let usilováním o kvalitní výuku, stabilizaci pedagogického sboru, materiální zabezpečení vzdělávání na současné úrovni technického pokroku. Abychom i v dalších letech mohli konstatovat, že Gymnázium v Ledči nad Sázavou je stále tou institucí, kterou naši předchůdci zamýšleli pozvednout úroveň celého města. K tomu však potřebujeme nejen kvalitní pedagogický sbor, ale i studenty, kteří jsou i díky demografickému vývoji problémem nejen u nás v Ledči. Bez studentů, žáků školy, by škola nebyla tím, čím být má: místem poznávání světa, formováním postojů, třibením názorů při často „plamenných“ diskuzích a v neposlední řadě i dílnou lidskosti.

Ing. Zdeněk Tůma
starosta

Historie Gymnázia v Ledči nad Sázavou

Dne 15. června 1946 hlasatel ledečského rozhlasu přečetl zprávu o založení Reálného gymnázia v Ledči nad Sázavou. Nebylo snadné prosadit v malém venkovském městě s třemi tisíci obyvatel založení střední školy a stejně tak nebylo snadné vytvořit během krátké doby vhodné podmínky pro zahájení výuky v této škole. Do roku 1946 nebyla v okrese Leděč, který byl po dlouhá desetiletí jedním z největších okresů v českých zemích, ani jedna střední škola a mladí lidé byli nuceni dojíždět do středních škol v Havlíčkově Brodě, Časlavi, Kutné Hoře, Humpolci a Benešově.

V lednu 1946 podaly okresní orgány memorandum o zřízení střední školy v Ledči nad Sázavou se zdůvodněním, že v okrese Leděč nad Sázavou je 75 obecních škol se 140 třídami a 6 měšťanských škol se 43 třídami o celkovém počtu 6400 žáků. V memorandu se dále uvádělo, že k dispozici je značná finanční částka ze sbírky vykonané v červenci a srpnu 1945. Pro novou školu bylo třeba najít vhodnou budovu a vytvořit podmínky pro zahájení výuky od začátku září 1946. Město koupilo od manželů Kotousových hotel čp. 1 na náměstí. Přípravnými pracemi pro zahájení vyučování byl pověřen zkušený pedagog Dr. František Bacík.

Slavnostní otevření gymnázia se konalo v neděli dne 8. září 1946 za účasti představitelů ministerstva školství, zemské školní rady, činitelů politické správy okresu a obce, za účasti učitelů a přijatých žáků i obyvatel Ledče n. S. a okolí. Vyučování bylo zahájeno v pondělí dne 9. září 1946. Do školních lavic zasedlo 191 studentů. Podmínky pro práci nebyly záviděníhodné. Škola byla vybavena starým nábytkem, chyběly učební pomůcky, knihy i odborná literatura. Počáteční nedostatky se však podařilo postupně odstranit a po čtyřech letech složilo úspěšně maturitní zkoušku prvních 22 absolventů. Pro gymnázium byly tyto zkoušky významnou událostí. Byly to první maturity v Ledči a zároveň i první maturity na území tehdejšího ledečského okresu.

K silným a necitlivým zásahům do školského systému došlo po roce 1948. Podle výnosu ministerstva školství splynuly nižší roční gymnázia s měšťanskými školami ve školy střední. Místo plánovaného osmitřídního gymnázia, které mělo navazovat na dřívější gymnázia a reálná gymnázia, bylo zřízeno gymnázium čtyřtřídí, které existovalo až do roku 1953. V tomto roce byla uskutečněna školská reforma, která vytvořila jednotnou státní školskou soustavu. Povinná školní docházka byla zkrácena z devíti na osm let a do nové školské soustavy byly začleněny všechny typy škol s výjimkou škol vysokých. Sloučením národních škol, středních škol a gymnázia vznikla tedy Jedenáctiletá střední škola v Ledči nad Sázavou.

Dne 1. 9. 1961 vstoupil v platnost školský zákon, kterým byla povinná školní docházka prodloužena z osmi roků na devět a osmileté střední školy byly pře-

měněny na základní devítileté školy. Zároveň došlo k osamostatnění posledních ročníků dřívějších jedenáctiletých škol a byl postupně vytvářen nový typ škol s názvem všeobecně vzdělávací škola (SVVŠ). V prvních letech existence SVVŠ v Ledči nad Sázavou byly otevírány téměř každý rok dvě třídy, jedna přírodovědná, druhá humanitní. V roce 1968 bylo rozhodnuto o postupné přeměně SVVŠ na čtyřleté gymnázium, které zahájilo výuku podle nových osnov od 1. září 1969. V důsledku toho se postupně také snižoval počet tříd až na čtyři třídy v roce 1974 a tento stav trval až do roku 1988. Učební osnovy gymnázia rozlišovaly ve všech čtyřech ročnících větve přírodovědnou a humanitní. Snižování počtu tříd však mělo za následek to, že mnoho žáků z ledečských základních

Literární díla – V. Dyk: *Milá sedmi trpaslíků (loupežníků)*, Ch. Baudelaire: *Vzdechlina (Zdechlina)* – a literární směry: *socialistický surrealismus (realismus)*.

škol, kteří se hlásili na ledečské gymnázium, nemohlo být přijato a někteří museli dojíždět do Havlíčkova Brodu.

Změna v organizaci gymnázia nastala v roce 1990. Vedle čtyřletého studia bylo zavedeno i sedmileté studium. V souvislosti s opětovným zavedením devítileté povinné školní docházky se ze sedmileté výuky na gymnáziu stala osmiletá. V roce 2000 maturovali poslední studenti sedmiletého studia, první maturity osmiletého cyklu se pak uskutečnily v roce 2002.

Od 1. 1. 2004 se rozhodnutím Kraje Vysočina sloučilo Gymnázium Ledce nad Sázavou a Vyšší odborná škola a Integrovaná střední škola Ledce nad Sázavou. Vznikl nový subjekt pod názvem Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledce nad Sázavou. Tato situace trvá dosud a v současnosti studuje na gymnáziu 224 studentů.

Zdroj: Karel Nejedlý

Almanach – Gymnázium Ledce nad Sázavou 1946 – 1996

A příslušníci judaismu jsou judaisti, nebo judaisti?

Absolvent gymnázia

Prof. RNDr. Petr Vopěnka, DrSc, emeritní profesor Univerzity Karlovy, bývalý ministr školství a vůdčí postava české matematiky druhé poloviny 20. století.

Petr Vopěnka se narodil 16. května 1935 v Praze. Po maturitě na gymnáziu v Ledči nad Sázavou vystudoval v roce 1958 Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy. Jeho diplomovou práci vedl slavný český matematik Eduard Čech.

Vědeckou hodnost CSc. získal v roce 1962, DrSc. v roce 1967. Od roku 1958 byl zaměstnán na MFF UK, od roku 1964 jako docent. Jmenování profesorem bylo jednomyslně navrženo radou UK v roce 1968, jmenován však byl z politických důvodů až v roce 1990. V letech 1966-69 byl proděkanem MFF UK a od roku 1967 vedoucím Katedry matematické logiky. V lednu 1990 byl zvolen prorektorem UK, v letech 1990-92 byl ministrem školství, mládeže a tělovýchovy. V letech 1992-2000 byl vedoucím obnovené Katedry matematické logiky a filozofie matematiky MFF UK. V roce 2000 se stal emeritním profesorem Univerzity Karlovy.

Od roku 2003 působil na katedře filozofie Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni a spolupracoval s výzkumným centrem Nové technologie ZČU v Plzni. Byl členem vědecké rady FF i vědecké rady univerzity.

Petr Vopěnka byl jednou z vůdčích postav české matematiky druhé poloviny 20. století. V šedesátých letech pracoval na prvním Hilbertově problému a rozvinul teorii booleovských modelů, je autorem Vopěnkova principu v teorii množin. Vychoval několik generací českých logiků. Jeho přínosem bylo i vytvoření teorie podmnožin, a pak zejména alternativní teorie množin, jejímž filozofickým základem byla Husserlova fenomenologie. Zájem o filozofii a historii matematiky u něj postupně převážil, věnoval se zejména filozofickým otázkám rozvoje geometrie a teorie množin a jeho dopadem na infinitezimální počet. Od poloviny osmdesátých let vedl na MFF UK seminář, na kterém umožňoval vystupovat i pronásledovaným českým filozofům. Na FF ZČU přednášel kurzy věnované historii a filozofii matematiky a společně s doktorandy a pedagogy katedry filozofie pracoval na překladu významných klasických matematických textů.

Petr Vopěnka byl člověkem ryziho charakteru a pevných zásad. V roce 1998 mu bylo prezidentem Václavem Havlem uděleno vyznamenání Medaile za zásluhy II. Stupně, v roce 2004 cena VIZE 97 Nadace Dagmar a Václava Havlových.

Petr Vopěnka zemřel náhle 20. března 2015 v Praze, pochován je na novém hřbitově v Dolních Kralovicích.

„...Možnost vstupovat do duchovního světa, pobývat v něm a utvářet jeho děje je neocenitelným darem, jímž je obdarován člověk. Tento svět je nevyvratitelným základem lidské svobody. Nemůžeme-li svobodně jednat ve vnějším, materiálním světě, vždy máme možnost svobodně tvořit ve světě duchovním, neboť nikdo není tak mocný, aby nám mohl poroučet, co si smíme myslet. Život člověka, jenž uměl

využít možností nabízených duchovním světem, svou tichou krásou zdaleka překoná vše, co materiální svět může vůbec kdy nabídnout. Dar tak nesmírné ceny si zaslouží, abychom ho nepromarnili, ale pečovali o něj. To je třeba mít na paměti právě dnes, kdy vnější materiální svět nás téměř až útočně odvádí od světa duchovního a naši tvořivou obrazotvornost se pokouší nahradit trpným sledováním obrazů přicházejících z éteru. Před školou tak vyvstal nový úkol: udržet v rukou studentů knihu a nedopustit, aby ponořit se v ústraní do jejího děje přestalo být schopností člověka. Věříme, že škola nezklame, tak jako nezklamala nás, kteří jsme začátkem září v roce 1946 procházeli s neurčitým očekáváním vraty nově založeného gymnázia v Ledči nad Sázavou. Tehdy do duší dětí žijících v malebném, leč poněkud zapomenutém koutku Čech začalo vstupovat světlo. Před naším duchovním zrakem se pootvěřel svět ležící daleko za obzory našeho dosavadního poznání...“

(Petr Vopěnka, Almanach gymnázia, 1996)

Pan profesor Petr Vopěnka navázal v roce 2013 úzkou spolupráci s gymnáziem v Ledči nad Sázavou, realizoval několik matematických přednášek pro studenty gymnázia, věnoval do školní knihovny všechny své vydané publikace, zajímal se o činnost školy a účastnil se významných akcí školy (např. slavnostního otevření školní hvězdárny). Pan profesor velmi miloval zdejší kraj, rád se vracel do míst svého mládí.

Jsem moc ráda, že jsem měla to štěstí osobně pana profesora poznat, naslouchat jeho vyprávění o škole, Ledči a Posázaví. Škoda jen, že ty chvíle byly tak krátké, je toho tolik, na co jsem se chtěla ještě zeptat a také mu za vše poděkovat.

Mgr. Ivana Vitisková

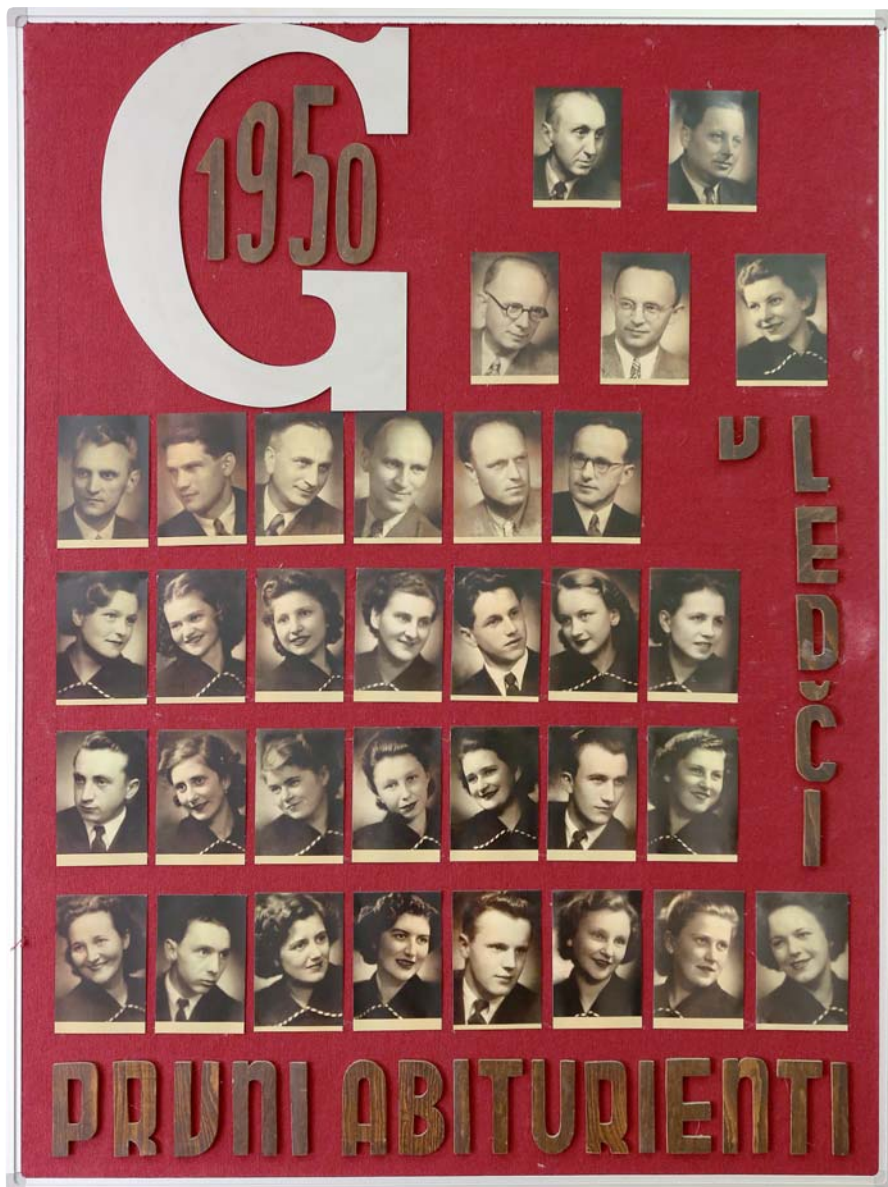
ředitelka

*V zeměpisu jsou probírána města Severní Ameriky.
Student: A kde leží to NHL?*

*Profesor: Hranická propast má 224 m. Student: Ale v učebnici je 329 m!
Profesor: Tak to vykopali.*

Vzpomínka na ledečské gymnázium

Už jednou jsem napsal, jaké pocity mám, když stojím před budovou ledečského gymnázia. Nejenom, že se mi vybavují vzpomínky na doby studia, ale navíc i záležitosti rodinné. O tom se zmíním níže.

Když v roce 1946 hlásil městský rozhlas neuvěřitelnou novinku o tom, že příslušná místa potvrdila založení gymnázia, byl předsedou MNV Emil Čech. On a řada dalších patriotů tak naplnili jeden ze snů, po němž generace Leděčáků toužily desítky let. Navíc Emil Čech byl v roce 1936 mým prvním učitelem. Už v roce 1908 v městě nastoupil své první učitelské místo, i když pocházel z daleké Kamenice nad Lipou. Poválečná situace byla plná problémů a bylo potřeba je řešit, většinou se muselo improvizovat. Základní problém byl mj. v tom, že se muselo najít místo, kde bude gymnázium fungovat. Jediným řešením byla rekonstrukce a úprava budovy Grand hotelu Šmejkal na školní účely. Navíc na práce zbývalo několik málo měsíců.

Co býval Grand hotel? Tento bezesporu na Leděč nad Sázavou honosný dům byl postaven v letech 1898 – 1900 v místech, kde stála radnice z roku 1561. Plány vypracovala pražská kancelář arch. Ing. Otty Materny. Muselo jít o náročnou stavbu a tedy i investici, dále se muselo počítat i s tím, že dosud nebyla vybudována železnice. Vše potřebné mimo místní zdroje se muselo přepravit z Leštiny (nebo Světlé nad Sázavou) koňskými povozy. Jak potvrzují dobové pohlednice, bylo na budově napsáno Občanská záložna (a na západní straně pak Hotel Občanské záložny). Jak se uvádělo, nabízelo se 14 útulných pokojů. Pochopitelně byla mimo hotel v domě i restaurace, v jižní části pak na uvedenou dobu i velký sál s jevištěm. Nutno doplnit i tím, že jižní část budovy v Kozelské ulici byla koncipována tak, že tam byly byty, místo pro obchodní činnost (pamatuji si na doby pozdější, kdy tam měla slečna Stejskalová zelinářství, byla tam také v jednom z bytu ordinace dentisty Soboty s laboratoří). Není sporu o tom, že někde v budově musely být místnosti již zmiňované Občanské záložny.

Musím se zmínit i o další pozoruhodné skutečnosti. V budově vpravo od hlavního vchodu z náměstí byla tiskárna mého dědečka Jana Vostatka. Ten ji založil v Ledči nad Sázavou v roce 1894, v roce 1901 ji přemístil do těchto míst. Kupudivu v zadním zmiňovaném traktu měl i byt. U tiskárny byl i papírnický obchod a knihkupectví. To je tedy z mého hlediska neskutečně zajímavé a zdůrazňuje můj zvláštní vztah k této významné budově. Když můj otec na dávné časy vzpomínal, říkal: „když jsme bydleli v záložně“. Původně jsem se domníval, že se zde narodil, ale nevychází mi to, narodil se v roce 1899. Avšak další ze strýců a tetička už zde spatřili světlo světa. Pokud jde o dědečka, pak řada starých ledečských pohlednic (mimo jiných i s tzv. dlouhou adresou) byla vytištěna právě zde. Až po 1. světové válce byl postaven nový dům V Hrnčářích, kam se rodina i tiskárna přestěhovala.

Ještě k hotelu. Zjistil jsem ještě několik podrobností. V roce 1929 byl nájemcem Josef Fiala. Toho už pamatují, ale až z doby, kdy byl v hostinci naproti škole na náměstí (dnes je tam zelinářství). Významným majitelem tohoto hotelu byl i Joe Šmejkal. Rodák z Nuslí se narodil v roce 1879 a patřil mezi významné zápasníky spolu s legendárním Frištenským. V Ledči nad Sázavou působil od roku 1934 asi do roku 1939. Pak se přestěhoval do Mnichovic, kde zemřel v roce 1942 a je zde pochován. On přejmenoval svůj podnik na Grand hotel Šmejkal. Poutač, jak se pamatují, uváděl třicet pokojů, tekoucí voda.

Pokud jde o gymnázium, pak mám ještě řadu vzpomínek. Vybavení učeben a kabinetů bylo náročné. Víím, že jsem jednou jel s panem Rozkošným (autodopravce) do Světlé, kde jsme nakládali staré školní lavice pro budoucí třídy. Do konce jsem v nich jeden rok seděl. Vybavení kabinetů došlo odněkud z pohraničí a improvizací byla spousta. Tak to bylo i s profesorským sborem. Museli zde učit i zdatní učitelé z měšťanských škol a díky tomu přišel z Dolních Královic i učitel Vopěnka s jedenáctiletým synem Petrem. Netřeba zdůrazňovat, že šlo o budoucího významného matematika.

Sečteno a podtrženo: gymnázium bylo pro město Leděč nad Sázavou a spádovou oblast neskutečně významným přínosem. Umožnilo jedinečným způsobem stovkám mladých lidí možnost vzdělání. Mnozí z nich se zařadili do kulturního, veřejného i vědeckého života a stali se osobnostmi v naší společnosti.

RNDr. Miroslav Vostatek
(1946 – 1950)

Vzpomínky na ledečské gymnázium.

Čas malin nezralých... 1959 – 1961. Každý den pěšky z Bohumilic do Ledče a zpátky, celých 11 let, vždyť jsme chodili na jedenáctiletku. Na některé profesory si pamatují dodnes jako na pozoruhodné osobnosti – Josef Bouz, který do výuky propašoval tehdy zamlčovaného Karla Čapka a učil nás, co je to kultura ducha, František Bacík, který se snažil, abychom byli odpovědní a studovali bez hrozby pětěk (dlužno říct, že ne úplně úspěšně), profesor francouzštiny Stanislav Matějek, se kterým jsme někdy v roce 59 zpívali Marseillaisu. Nezapomenu na Václava Viktora, který nás krátce učil deskriptivní geometrii tak skvěle, že jsem se (krátce) chtěl stát architektem. Ale potom přírodovědné experimenty Josefa Loudy mě (a nejen mě) přesvědčily, že biologie nebo medicína je ta nejlepší volba. Při pohledu zpět je opravdu pozoruhodné, jak velký vliv na další směřování dospívajících dětí mají středoškolští pedagogové. Většina z těch, co jsem namátkou jmenoval, už nežijí, ale i tak bych jim chtěl upřímně poděkovat.

Prof. MUDr. Jiří Forejt, DrSc.
(1959 – 1961)

A čas běží, vážení...

Listuji publikací, která vyšla před 20 roky u příležitosti padesátiletého trvání ledečského gymnázia a nestačím se divit, jak ten čas rychle běží, ale je spravedlivý, všem měří stejným metrem, stárneme všichni. A ledečské gymnázium v tomto roce slaví už 70. rok svého trvání.

Impozantní budova na rohu náměstí v současné době dostává novou vnější úpravu, doufejme jen, že výsledek bude úměrný době trvání rekonstrukce a trochu omšelý zevnějšek se změní v krásnou dominantu ledečského náměstí, bude to opět jednička, což ostatně hlásá i číslo v adrese. Ta je dnes trochu delší, než bývala před nějakou dobou, došlo ke spojení dvou ledečských středních škol v jeden celek a škola nabízí nejen gymnaziální studium, ale i odborné a vyšší odborné středoškolské vzdělání.

Před triapadesáti roky jsem i já procházela mohutnými vraty tehdejší JSS a do sborovny, kde mě chtěl tehdejší ředitel školy představit jako posilu učitelského sboru, jsem doslovně vpadla, přehlédla jsem totiž schod, který do místnosti vedl. Moji první žáci byli tehdy jen o několik málo let mladší než já.

Moji tehdejší starší kolegové byli čtyřicátníci, ale mně připadali strašně staří. Stará a neútluná byla i tehdejší budova školy, topilo se v kamnech uhlím a školník Martínek měl dost práce, aby ve třídách bylo snesitelně.

To byl počátek šedesátých let, konec šestého desetiletí přinesl naději na lepší časy, ale ta netrvala dlouho a přišlo období normalizačního temna a mnohých změn i v osudech lidí. Školství procházelo různými změnami, propagovaly se různé koncepce vyučování a důraz byl kladen především na správný politický postoj učitelů i žáků. S úsměvem si vzpomínám na jednoho soudruha inspektora, kterému se musely odrecitovat výchovné a vzdělávací cíle hodiny před jejím začátkem. A běda, když výchovné cíle nebyly politicky zaměřené. Ze školy bylo nuceno odejít několik kolegů a koncem 70. let jsem i já byla převelena na jiné pracoviště – SOU strojírenské v Ledči nad Sázavou a část pracovního úvazku jsem měla i v SOU sklářském ve Světlé nad Sázavou.

Těch 15 let, která jsem prožila na ledečském gymnáziu, mě přesvědčilo, že být učitelem není jen povolání, ale i poslání a snaha předat studentům nejen vědomosti, ale i správné životní postoje a zásady. A studenti ledečského gymnázia měli i v těch temných dobách možnosti ukázat své kvality nejen v oblasti vědomostní, ale i zájmové. Obětaví tělocvikáři organizovali sportovní soutěže, studenti poznávali krásy naší země s turistickým kroužkem a neúnavným kolegou Doubkem, který stál i za úspěchy dramatického kroužku jako režisér i herec.

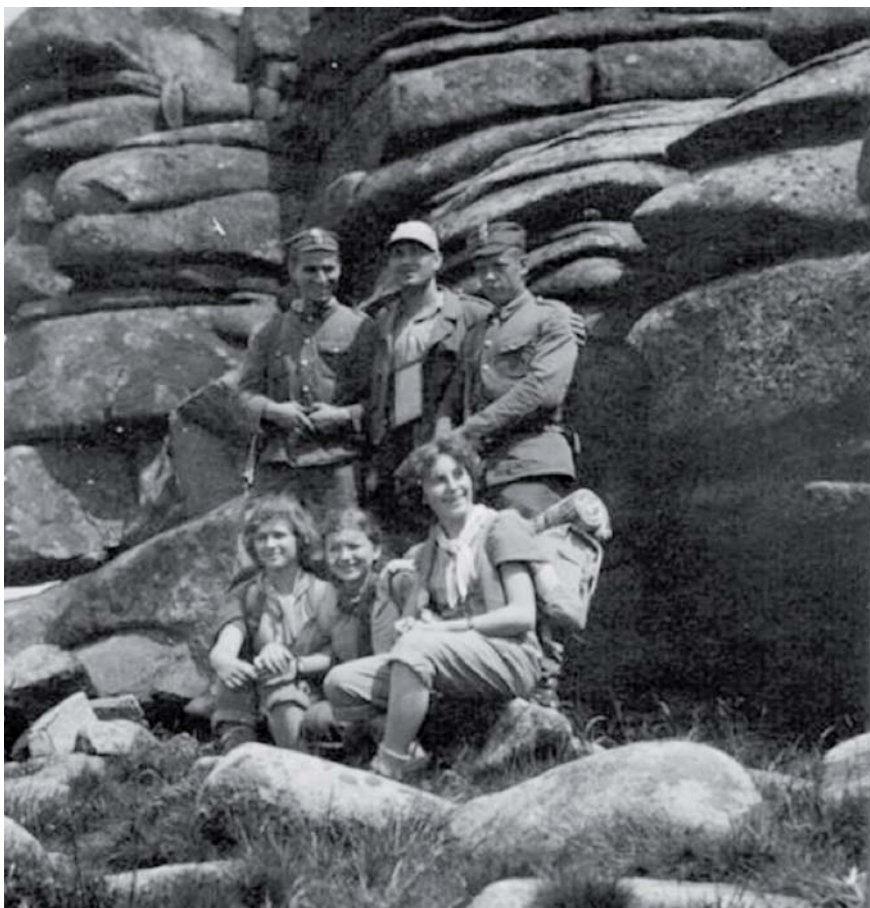
Po 13 letech mi bylo umožněno vrátit se a dokončit svou profesní dráhu opět na gymnáziu. Budova školy byla postupně modernizována a přetvářena k potřebám výuky. Dnes má v prostorách bývalé tělocvičny i kulturní sál, který je využíván zejména pro divadelní vystoupení.

Svá středoškolská studia na ledečském gymnáziu absolvovalo mnoho studentů a je jistě prestiží školy jako vzdělávací instituce i pýchou učitelů, že mnozí z nich se stali významnými a úspěšnými v mnoha oblastech života. Lékaři, právníci, vědci, politici, učitelé a pracovníci v různých profesích, ti všichni prošli ledečským gymnáziem, které letos slaví své sedmdesátiny.

Co tedy přát škole, studentům i pedagogům k tomuto jubileu? Ať ještě mnoho let mladí lidé v této škole získávají dobré vzdělání, ať má škola stále dobré a schopné pedagogy a ti ať mají vědychtivé a pilné studenty.

Mgr. Marie Chadimová

Profesor: Mohli jste si všimnout, že voda při nízkých teplotách zamrzá.
A čeho je to důkaz? Student: Vodník netopí.

Studená kamna a mapa

Řadím se mezi maturanty ledečského gymnázia, jejichž současný věk se shoduje s dobou jeho sedmdesátileté existence.

V září roku 1960 jsme nastupovali do tehdejší Střední všeobecně vzdělávací školy a po uplynutí čtyř let maturovali 10. června roku 1964.

Byla to krásná léta studií a i po uplynutí mnoha let se ve vzpomínkách k tomuto období vracím nejen já, ale i další spolužáci při pravidelných pomaturitních setkáních. Nikdy a nikdo z nás neopomene promluvit o velké paletě profesorů, kteří nám po čtyři roky pracně „nalávali“ do našich hlav potřebné vědomosti.

Pro nás byl nejvýraznější osobností třídní profesor Eduard Doubek a zážitků s ním bylo nepočítaně. Mimo jiné byl vyhlášeným turistou a vyznavačem školních ne výletů, ale „putáků“. Při jednom celodenním putování za jeho vedení v podhůří Krkonoš jsme dokonce zabloudili. Pro třídního a letitého turistu nastala zlá chvílka nejistoty, protože nalézt tu správnou stezku, vedoucí k ubytovací základně, se třídnímu nedařilo. Proto s troškou nevole se podířil návrhu spolužáka Pavla a putovali jsme podle sloupů vysokého napětí. Ani ne po třiceti minutách jsme narazili na okresní silnici, která nás bezpečně dovedla k vesnici s naší základnou. Až po maturitě nám profesor Doubek přiznal, jak skutečnost, že jako letitý turista a vyučující zeměpisu dokázal zabloudit, jeho maličkost hodně dlouho mrzelo a navíc, že to bylo před studenty.

Další vzpomínka z mnohých se váže k výuce. V naší třídě skončila hodina zeměpisu a profesor Doubek vyjádřil přání přenést o přestávce velkou mapu Evropy do vedlejší třídy, kde má další hodinu. Samozřejmě přestávka skončila a srolovaná mapa stále stála u dveří v naší třídě. Nedalo mi to, popadl jsem mapu a vběhl „k sousedům“, kde již profesor Doubek zapisoval do třídní knihy. Tak jsem srolovanou mapu pouze opřel o vzadu stojící kamna a hned pelášil zpět. Ve dveřích jsem uslyšel: „Cos to udělal, vždyť zničíš školní majetek a ještě vyhoříme!“ Následně běžel od stupínku ke kamnům, odhodil mapu a já celý zkoprnělý vyfasoval pohlavek, nevěda proč, když byl konec května a kamna byla studená. A tak už i před tolika roky byli profesori k naší radosti i žalu roztržití.

Jaroslav Švanda
(1960 – 1964)

Rád se vracím

Proč několik let na gymnáziu člověku připadá stejně dlouhých jako pak půl století života? A proč se ty roky tak často vybavují? Protože duše byla tabula

Penál je semeniště taháků, blech a štěnic.

rasa, protože se všechno silně prožívalo, protože se rozhodovalo o tom, čím a co člověk bude. Na studentské půdě gymnázia vyrostly naše ideály, vzory a lásky. Za tím vším stáli opodál profesori, kteří tomu zraní přihlíželi a usměrňovali jej. Tohle všechno si člověk uvědomí, když se obloukem vrátí zpátky.

Jako student ledečského gymnázia jsem se doma večer u malé černobíle obrazovky díval na zprávy a záviděl jsem redaktorům, kteří zpovídali „nejvyšší“ této země.

Uprostřed republiky ale mimo jakýchkoli důležitých událostí jsem si připadal na okraji všeho dění. A tak se začal rodit sen o tom, co bude, až se čas na gymnáziu naplní. Z několika možností zvítězila Pedagogická fakulta v Hradci Králové. Nebyl jsem daleko a přesto jsem byl jinde. Vystudoval jsem, pár let učil a pak se seznámil s lidmi z rozhlasu.

Pak přišlo tzv. další studium na žurnalistice a já si začal plnit svůj sen. Dostal jsem se na Hrad, do Sněmovny. Mluvil jsem s prezidenty, ministry, byl jsem u vstupu do NATO. Také jsem viděl, jak se pravda účelově překrucuje a jak se manipuluje s lidmi.

Čas běžel jako splašený a ve shonu a v překotných životních zlomech uběhlo půl století. Nebyl čas na přemýšlení o tom, co nesouviselo s prací, profesí, podnikáním.

Naším třídním byl v době studií obávaný a po letech obdivovaný pan profesor Eduard Doubek. Kromě vyučování toho tenkrát na škole moc nebylo.

Vzpomínám si jen na studentský divadelní soubor a turistický kroužek. Vítězilo opravdové kamarádství a studentské lásky, hlavně ty platonické. Mezi spolužáky ve třídě, kde se nedalo přetvařovat a podvádět. Ve třídě se nic nepřehlédlo, nic neschovalo. Už nikdy později v jakémkoli společenství jsme se navzájem tak hluboce nepoznali. Čistota studentských let byla jen ve vzpomínkách a v nových časech byla zcela nemožná.

Tohle všechno mi běží hlavou, když vstupuji na půdu ledečského gymnázia po téměř 50 letech. Studenti mají více příležitostí poznávat a projevat se.

Můžou vyjet do kdysi nedosažitelného „západu“, například prostřednictvím programu Erasmus, uplatňují při studiu v praxi angličtinu. A kromě odbornosti studia pečují škola i o romantickou duši studenta. Mají Majáles, Den poezie, pohled do kosmu z hvězdárny.

Studenti prožívají v podstatě totéž, co my před tím půl stoletím. Ale v nových časech, které poznamenávají životní styl.

Rád ve vzpomínkách ožívuji ta čistá gymnazijní léta. Scházejí mi.

Přeji dnešním studentům správné rozhodnutí o tom, co dál, splnění jejich snů a zpomalení běhu roků v dalším životě. Jen tak si znovu prožijí to pěkné, co se jim teď ukládá do čisté duše.

Mgr. Oldřich Bíla

(abs. 1967)

Vzpomínky na školy jsou vzpomínkami na spolužáky a učitele

Strávil jsem ve školách 53 let, pokud jsem se tam naučil v matematice sčítání. Jednou jsem podobným číslem šokoval malé děti na sídlišti v Ledči nad Sázavou. Dohadovali se, kdo chodí do které třídy, tj. kolik let už chodí do školy. Na moji poznámku, že já už asi 50 let, se tvářili nedůvěřivě, tolik let se přece do školy nechodí. Neřekl jsem jim, že jsem učitel. A vzpomínky na školu? Některé jsou jasné, přesné, detailní, většina však méně jistá, domyšlená, nepřesná. Radostné nebo smutné, lehké nebo tíživé, povrchní nebo „zaryté“ hluboko pod kůži. Omlouvám se, že to většinou nebude o gymnáziu.

Ke vzpomínce na školy a k výročí gymnázia bych měl napsat, že jsem chodil do školy vždy rád, ale lhát se nemá. Už to brzké vstávání, a zkoušení, písemky, brrr. Často stres. Zvykne si školák? Ne. A to jsem měl spoustu výborných učitelů, a pak i výborných učitelů-kolegů. Moje vzpomínky budou nesouvislé, nerovnoměrné, mezi učiteli se objeví i spolužáci, školy nebudou rovnoměrně zastoupeny, paměť je děravá. Nejvíce se mi vybavují příhody, které jsem později rád vyprávěl svým žákům pro poučení i zasmání. Některá jména musím zatajit z různých důvodů, i když by rozhodně nešlo o pomluvy. A jmenovaným vzdávám poctu.

Z prvního stupně základní školy (asi druhá třída) se mi vybavuje jeden prohrěšek můj a mého kamaráda Luboše Pajera. Luboš měl sáček s tabákem a papírky, z nich jsme si balili cigarety a ... Rozuzlení byste neuhádli – chytli nás uvědomělí pátáci a odvedli k řediteli. Zde použiji své oblíbené rčení, které moji žáci z gymnázia znají: „Žalovat se nemá, ale hlásit se to musí.“ Skončilo to jen vyhubováním, ale báli jsme se hodně. Pak si pamatuji pokus, kterým jsme se vlastně zapsali do medicínského výzkumu. Bohužel jsme udělali hrubou chybu – výsledky jsme zapomněli publikovat. Koupili jsme si krabičku šňupacího tabáku a zkoušeli jsme, jak chutná. Kamarád Jarda nám na sobě demonstroval nádhernou alergickou reakci – jednou si šňupnul a celý se osypal vyrážkou, bylo to zajímavé. Nevím, jestli to nepomohlo mojí orientaci na biologii. Nikdo nás neudal. Z druhého stupně ZŠ toho moc není. Bramborové brigády, fotbal, hokej, koukání po děvčatech, přemýšlení, jakou další školu si zvolit, delší vlasy, džíny, obyčejné věci. To vše pokračovalo s námi na gymnáziu.

Smutné je, že mnoho mých učitelů ze všech stupňů škol již nežije. Některé jsem od školy již nepotkal. Ale doufám, přestože jich i s VŠ bylo opravdu mnoho, že jsem na žádného nezapomněl, což je dobré znamení – učitelé jsou nesmrtelní, žijí ve svých žácích. Z některých jsem si chtěl vzít příklad. Velmi jsem obdivoval, s jakým nadhledem, pochopením a nonšalantností zkoušeli u maturit někteří externisté, kteří na gymnáziu v období tzv. odborných bloků učili strojírenství a do gymnázia docházeli z podniku Kovofinš. Tato pocta patří inženýrům Josefu

Profesorka: Ty jsi mi toho tedy moc neřekl!
Student: Když on toho ví tolik, že neví, kde začít.

Ježkovi a Josefu Fialovi. Když se po zkoušení u maturit radí například angličtináři (ať mi tito tohle odpustí) o známce, detailně vše zkoumají, jestli nejsou moc hodní, jestli předseda komise neumí anglicky, jestli je to blíž ke trojce nebo ke čtyřce. A moji inženýři? Kratičká porada o jedničce nebo dvojce (i kritéria jsou nádherná: jednička = něco málo umí, dvojka = moc toho neumí).

Stříhem na VŠ. Zde jsem potkal řadu opravdových kapacit, uznávaných i ve světě, pišících knihy, vědecké články, dělajících objevy. Vždyť jsem byl na fakultě, na které působil i náš nositel Nobelovy ceny za chemii Jaroslav Heyrovský. Vzhlíželi jsme k nim s obavami i úctou. A pár příhod pro poučení. Někteří studenti tvrdí o zkoušce na VŠ, že je to zkouška od toho, aby se zkusila. Tak toho se držel můj kolega Petr (dnes ředitel prestižního česko-francouzského gymnázia někde). Rád hrál na kytaru a sportoval a na zkoušku ze zoologie bezobratlých u docentky Věry Halaškové neměl na přípravu moc času. Naučil se velké známé kmeny (členovci, měkkýši, kroužkovci), vše ostatní vynechal, oblékl sako a kravatu a vyrazil z koleje. Za pět minut byl zpátky: „Vytáhl jsem želvušky.“ (zkuste si najít želvušky v učebnici zoologie pro gymnázia – jsou tam). Rád jsem studenty na gymnáziu mystifikoval tím, že já jsem měl ze všech zkoušek vždy jedničku. Úplná pravda to není, ale to byly jistě podružné předměty (jako fyzika). Až se budete hlásit na VŠ, zjistíte si (dnes to jde s pomocí internetu velmi snadno), jaké předměty se tam budete učit. My jsme se těšili na biologii a chemii, tedy na svoji kombinaci, a v prvním ročníku jsme měli pět hodin matematiky týdně, čtyři hodiny fyziky, dvě hodiny dějepisu aj.

K vysoké škole patřila za mého studia také vojenská příprava a vojenská katedra. To dnes už kluci nepoznají, byly zrušeny. Zkráceně: Kdo prošel úspěšně vojenskou přípravou (po dva roky jeden den v týdnu výuka a výcvik na vojenské katedře plus nějaké zkoušky), nešel pak na vojnu na dva roky, ale pouze na jeden rok jako tzv. absolvent. Zařadil jsem tento odstavec kvůli vzpomínce na kamaráda, který měl smůlu a z vojenské přípravy byl vyhozen, následkem čehož musel po vysoké škole ještě na dva roky na vojnu. Co ho postihlo? Bydlel v Dejvicích, kde sídlila řada armádních úradů. Ráno vyrazil na autobus do Motola, že pojedje na vojenskou přípravu. Důležité jsem neřekl – jezdili jsme ve vojenském mundúru-stejnokroji již z koleje nebo domova, takže už po cestě pro nás platily vojenské předpisy. A co čert nechtěl, potkal ještě rozespálý kamarád na Dejvicím náměstí přímo ministra národní obrany a nepozdravil ho. Musel se legitimovat a z vojenské přípravy ho vyloučili. Co tam dělal ministr pěšky, pánbůh ví, snad byl manželce pro rohlíky.

To bylo o spolužácích, tak zpět k učitelům. S úctou vzpomínám na profesora Zdeňka Černohorského, odborníka na anatomii rostlin a lišejníky. Když jsem k němu šel na zkoušku z nižších rostlin (tehdy to zahrnovalo i bakterie, sinice a houby), potkal jsem kolegu Petra (výše uvedeného v odstavci o zoologii), který mě upozorňoval, že na začátku se zkouší poznávačka hub podle atlasu a že je

chce Černohora (řada učitelů má nějakou přezdívku nebo zkratku) také latinsky. Takto informován jsem zasedl proti profesorovi, který mi začal předkládat své obrázky – volné listy z atlasu hub Pilát-Ušák. Nepřekvapil mne, ale já jeho. Začal jsem hned latinskými názvy. Chvilí to strpěl, ale pak řekl: „A česky.“ Chtěl vědět, jestli znám i tyto varianty. Nenachytil mne.

Přidám i zajímavou zkoušku u organického chemika docenta Josefa Pacáka. Ten zase zaskočil zkoušeného na samém začátku zkoušky tím, že rozbil velkou plachtu o velikosti asi tří zeměpisných map, popsanou chemickými vzorci, ukazováním na vzorec ťukal a museli jste říkat příslušné názvy. Vtip byl v tom, že jste se z deseti vzorců mohli jenom tříkrát. Jestli jsem se té plachty lekl, nevím. Spíš celkový stres z těžké zkoušky. Docent Pacák ťukl na první vzorec a já nic, na druhý vzorec – já nic. Podíval se na svou oběť, věděl, že už je vymalováno, ťukl na třetí vzorec a já jsem se chytil. A do desátého vzorce vše bez chyby, i s různými variantami, paráda. Potěšil jsem ho, následně ústní zkoušení byla už skoro formalita. Potkal jsem ho po mnoha letech, neuhádnete kde. Šel jsem si z gymnázia pro své loupáčky do Sázavanky a on vycházel s manželkou ze dveří obchodu. Měli tu někde v okolí pronajatou chalupu na víkendy a prázdniny.

Musím se pochlubit, že jsem vlastně „absolvent“ více fakult, neboť některé zkoušky jsme dělali u učitelů z jiných fakult a na těchto fakultách (filozofické, matematicko-fyzikální, pedagogické).

Na pedagogické fakultě jsem absolvoval také studium výchovného poradenství. Vzpomínám na krásné přednášky docenta Černocho. Doplnoval přednášky příklady z praxe, které se nedají zapomenout. Když upozorňoval, že učitel si má se žákem vyřešit vše sám a netahat do toho rodiče, měl dva názorné příklady:

1. *Paní učitelka psala rodičům: „Vaše dcera neumí vyjmenovaná slova po M.“ Chytrá maminka odpověděla: „Vaše žákyne neumí vařit bramborové knedlíky.“*
2. *Učitel zapsal žákovi poznámku: „Váš syn si četl pod lavicí Rudé právo, narvhněte trest.“ A otec hbitě odpověděl: „Vzhledem k závažnosti přestupku narvhuji trest smrti.“ A teď se učiteli ukaž.*

Hodně z toho, co se na školách a o školách traduje, je spíše myslivecká (rybářská, školská) latina, nebo je to alespoň přibarveno. Asi i toto vyprávění: Na geologii zkoušeli již po několikáté studenta z poznávačky minerálů. Jestli jim ho bylo líto a chtěli mu pomoci k potřebnému úspěchu, nebo se ho možná chtěli už zbavit, tak mu dali do ruky vzorek asi nejznámějšího minerálu – křemene. Student ho otáčel v dlani, pozoroval a pravil: „Co by to mohlo být? Křemen to není.“ Tak ho zase vyhodili.

Žáci i studenti si velice rádi dělají z učitelů legraci. To znáte z vánočních besídek – nejděčnější objekt-oběť je učitel. Platí to i na vysoké škole. Učitelé se dostanou do básniček nebo písniček stvořených například na exkurzích. Geologové takto zneužili ve verších svého docenta Obrhela: „Stojí ve vodě Obrhel, voda mu sahá po (kolena).“

I z ledečského gymnázia vyšly skutečné osobnosti vědy. Připomenu Vám jen dvě. Profesora Vopěnku, učitele MFF UK a též ministra školství, který se vždy rád na své gymnázium vracel na návštěvy a s přednáškami pro Vás, a nejmladší docentku v historii pražské VŠCHT Milenu Zachariášovou.

Když jsme chodili na prvním stupni ze ZŠ v Hněvkovicích domů, viselo nad posledními dveřmi, za nimiž byla již jen silnice a nebezpečno, heslo z polystyrénových písmen: „Učit se, učit se, učit se. V. I. Lenin.“ Asi nám mělo říci, co máme dělat doma, protože když jsme ráno do školy vstupovali, tak jsme heslo vlastně neviděli, pokud se někdo neotočil, takže ve škole jsme se vlastně učit nemuseli. V jaké souvislosti na toto heslo vzpomínám. Pan profesor angličtiny Milan Smejkal si toto heslo mírně upravil (parafrázoval), určitě jste ho od něj někdy slyšeli a já jsem ho od něj také převzal: „Učit se, učit se a to třetí jsem zapomněl.“ Tak nezapomeňte.

Chtěl jsem toho napsat málo. Tak Vás všechny zdravím, i Vaši nesmrtelnou školu, které někteří studenti potouchle (ale určitě s láskou) říkali Ústav.

RNDr. Jiří Těšínský
(studoval 1970 – 1974)

Bylo tam málo obyvatel, protože většina emigrovala, nebo lehli ve válce.

Moje vzpomínky na ledečské gymnázium

Živým inventářem gymplu v naší éře 1970 – 74 byl Karlíček. Kdo to byl? Přísný, nekompromisní školník. Když ale měl možnost mluvit s námi, mladými muži, kteří si svou dospělost potřebovali občas potvrdit návštěvou některé z pěti tehdejších ledečských hospod, Karlíček zjihnul, usmál se a svým pološislavým hlasem prohlásil: „Kučí, tady to byla hošpoda,“ pak natáhnul obličej, rozhodil rukama a smutně dodal: „no, a voni z toho udělali školu!“ Karlíček taky občas s námi chodil na brambory, protože to pro něj byla příležitost zdarma získat něco na zimní uskladnění. Brambory, to byla důležitá událost našeho studia začátkem každého školního roku, kdy jsme tři až čtyři týdny trávili na polích okolních JZD. Byla to dřina, bylo to moc fajn. Spočítali jsme tehdy, že jsme každý sebral během gymplu tolik brambor, že podle tehdejší celostátní spotřeby na hlavu včetně krmivových a škrobárenských nám to vyjde na 220 let života. Mám sebráno do zásoby. Bramborami se dostávám k největší postavě mých gympláckých let, k třídnímu profesorovi Edovi Doubkovi. On vždycky bojoval za svou třídu. Při sbírání brambor nám jezedáci nepřistavili hned další vůz. Eda hlídal hodinky a napočítal jim prostoje. Je nás třicet, o čtyři minuty déle přistavili vůz, to jsou dvě hodiny prostojů. A hádal se tak dlouho, že nám je zaplatili! A měli jsme příspěvek do třídního fondu. Je to možná úsměvné, ale mě to ovlivnilo na celý život. Jako kněz uvažuji takto: V kostele je 120 lidí. Začít o minutu později jsou dvě hodiny prostojů. Začínám vždycky přesně. Díky Edovi, kterého jsem si nikdy nepřestal vážit. A víte, čím si mě nejvíc získal? Když mi začaly růst vousy, došlo na to, že jsem své chmýří oholil. Ale pod nosem už to bylo trochu jako knír. Tak ten jsem si nechal. Eda přišel na hodinu, rozhlédl se, zamračil se na mě a nařídil: Do příští hodiny budeš oholenej, jinak si mě nepřej! No, neoholil jsem se, bylo mi líto mého panenského kníru. Příští hodinu Eda přišel, kouknul na mě a zařval: Něco sem řek! Mazej k holiči a ne že tam budeš celou hodinu! Ani jsem necek a vypad. Holič byl v té řadě baráků od gymplu vlevo. To bylo jedinkrát, co mě někdo holil břitvou. To pokoření, to lámání nezdravého sebevědomí mi moc prospělo a jsem za to Edovi vděčný.

P. Rudolf Zahálka

t.č. farář v České Bělé (rok maturity 1974)

Pískoviště paměti

Velké kulaté výročí si žádá nějakou velkou vzletnou myšlenku oděnou do znělých uctivých a sošných slov. Něco jako shrnutí a pomník v nemnoha větách. Ale toho se ode mě nedočkáte. V osobním ohlednutí za vlastní školní historii není moc důvodů pro nabubřelá slova. Tam chrastí jako v kaleidoskopu pohyb-

Rozkazovací způsob slovesa vidět: ČUM!

livé střípky epizod, obrazů, vůní... a zároveň se to vše trochu topí v mlze. Je to takové vyhrabávání vzpomínek z pískoviště paměti. Už jste si tu hodně dlouho nehráli, ale tušíte, že tady mohou být pohřbené dávno ztracené, zatím nehledané hračky. Pokouším se do hloubky zryt tenhle cíp zahrady. Jde to ztuhla, sezón proběhlo příliš mnoho, každým rokem se tu nad pískovištěm pěstovalo a vyrostlo něco jiného. Převrstvování, přeskupování, zapomínání. Vrstvy se mísí, mizí... Sem tam ale problikne něco barevného, něco jako zpuchřelá plastová bábovička, pískem obalený úloмок vzpomínky. Hrát se s tím už nedá, ale je to tady: ...Ne-

sedejte na zábradlí – je vyrobeno z křehké litiny! Ve školním řádu ukotvený zákaz nosit minisukně. Září, ty sladký zář! Jak je modré nebe nad těmi lesy, kde se barvy rodí... aneb jedna z prvních nezapomenutelných češtin s profesorem Matějkem. Bramborová brigáda (prach za traktorem, várnice s přeslazeným čajem, pomazánka mezi chleby a chytání myši do otlučených plechových kbelíků). Rozvázný, vždy spisovný pan profesor Nejedlý (který učil i mého tatínka), vždy v obleku s kravatou, jakoby se tu zapomněl z černobílého filmu pro pamětníky. Zapovězený secesní sál tělocvičny (přes který se nesmělo ani projít, aby se nezřítíl). Volejbal v sokolovně, atletika na stadionu u řeky, bruslení na Sázavě. Tělocvikář Krátký svědomitě bděl nad bezpečností neohrabanějších spolužaček a při přeskoku přes kozu jim poskytoval obětavou oporu s nemilosrdným komentářem „na tělo“. Běh Šeptouchovem. Návik střelby na závod branné všestrannosti na školním dvoře. Aktuality na občanskou výchovu na jedno brdo. V zemi, kde zítra již znamená včera – mít čest soutěžit bylo za trest. Sešit na matematiku jako výtvarné dílo (důsledný systém podtrhávání jednoduchými a dvojitými barevnými čarami) a v něm po přestálém utrpení na stupínku (s horkotěžko sesmoleným příkladem na tabuli a rukama zmatlanýma ohavně prašnou bílou křídou) ještě monumentálně kaligrafický podpis třídní učitelky jako bonus ke známce. Pryšec vypěstovaný ze záhadných semínek od učitele biologie mi roste na zahradě dodnes. Rejsky (jak bylo tenkrát inzerováno) snad taky zahání, ale ověřené je, že může dohnat člověka na oční oddělení do nemocnice... Dějepis a němčina v přátelské atmosféře s profesorkou Hornovou. Obávaná jedlová chýše profesora Kotlíka. Kastovní systém „bloků“: ambiciózní chemie, průměrní strojaři a psaní strojem pro budoucí kancelářské myšky. Povinná výrobní praxe a letní aktivity v zemědělství. Taneční v nevábné sokolovně v sobotu dopoledne a maturitní ples posléze tamtéž. Celostátně zadávaná témata maturitních písemek jako noční můra. Přátelství, lásky, sny, budoucnost bez obrysů, spěchání k dospělosti v polovině osmdesátých let minulého století...

V jiné mladší archeologické vrstvě pískoviště vzpomínek ucpané sítko ne a ne propustit zaseknuté kamínky... Magisterské studium + mateřská a doba poskočila do devadesátých let. Učitelka v páté generaci? To není rodinná tradice, to je diagnóza! Došlo na slova profesora tělocviku a mými prvními žáky byli (na ledečském gymnáziu) vrstevníci mladší sestry. Zábradlí z křehké litiny už bylo mezitím nahrazeno bezpečnější variantou a zůstalo jen v nejvyšším poschodí na cestě k zapovězené půdě. Nebylo úplně snadné vklouznout ve stejném divadle do nové role. Perspektiva třídy ze stupínku od tabule je úplně jiná než z lavic pod ním a je potřeba si pohlídat, aby povýšenost nezastřela nadhled. A pak: člověk před tabulí se nabízí dennodenně jako terč a musí s tím v každé vteřině počítat. Posvátná místa jako kabinet, kancelář, sborovna, ředitelna, doupe školníka jsem si brzy zvykla brát jako samozřejmou součást mapy školy. Na půdě jsem našla maturitní tablo naší třídy

s oloupanými fotkami nejoblíbenějších spolužáků. Tajně jsem tam pak brala studenty v odpolední výtvarce kreslit krásný nepořádek nebo hodinový stroj. Schodiště k půdě za vrátky bylo také galerií pro naše výtvary. Kdovíjak dlouho zůstaly ve třídách nástěnné malby, které nám velkorysě vedení dovolilo realizovat? Kreslení v plenéru na náměstí, na nábřeží, na Šeptouchově; přenášení keramiky na výpal na DDM; výpravy na výstavy do hradní galerie. Rádost v podobě společné výstavy se skvělou studentkou Aničkou Horákovou v synagoze. Tíživé hromady sešitů s diktáty a slohovými pracemi. Úžasní kolegové – přátelé v kabinetě ve druhém patře. Pracovní stůl u okna v arkýři s uklidňujícím výhledem na hrad a kostelní věž. Hektický čas maturit a školních výletů. Nedohraná role třídní profesorky. Přátelský rozchod se studenty a kolegy, když jsem se rozhodla naplno se věnovat výtvarné pedagogice na ZUŠ. Satisfakce v podobě pozvání na stužkovací večírek od třídy, kterou jsem opustila...

Ten pískem zavátý čas je mojí součástí. Kořínky prorůstají do různých jeho vrstev a bez něj bych dnes nesklízela, co mám.

V ústavu bez zábradlí z křehké litiny mě vystřídal vzápětí syn primán. Ale to už je hraní zase na jiném písečku...

Lenka Říhová

(studovala 1982 – 1986)

Ledečské gymnázium, P. Josef Toufar a jedna iniciační cesta

Ledečské gymnázium, květen roku 1987. Příští školní rok bude maturitní. Bude se rozhodovat o našich životních cestách. U svých prarodičů na Pasekách nacházím v jednom sobotním odpoledni ve skříni schované zažloutlé noviny z roku 1968. Hltavě v nich čtu o rehabilitacích, pronásledovaných válečných letcích a ve skvělých investigativních reportážích o kauze vraždy číhoštského faráře Josefa Toufara, o politickém zákulisí případu, stranické manipulaci a hrůze mučení a výslechů. Ve škole nám vykládají o úspěších budování socialismu a o vítězství pracujícího lidu pod vedením soudruha Gottwalda, a v nedaleké vesnici žil a působil kněz Toufar, kterého tento Gottwald nechal brutálně umučit. Pravda skrývaná a tutlaná, manipulace s fakty, ohýbání charakterů a přetvářka. Jako studenti jsme naivní stádo.

První cesta, ale třeba o ní mlčet

Jarní odpoledne po vyučování. Dva šestnáctiletí studenti gymnázia se vydávají na zelenkavém motocyklu značky Simson do deset kilometrů vzdálené Číhoště. Vjedou do hradeckého kopce a pak dlouhou jeřabinovou alejí po zvlněné vozovce,

tou zvláště rozlehlou náhorní plošinou. Tehdy ještě netuší, jaká dramata se na tom úseku silnice odehrávala v číhoštském příběhu. Pomalu se před nimi zjevuje číhoštský kostel, cedule se jménem vsi, vysoké lípy, fara... Tak to je to místo, odkud byl unesen kněz Toufar. Motocykl schovali na okraji vsi do roští a travou i větvičkami jej zamaskovali, aby nikdo ze špiclů nenahlásil do školy poznávací značku, a vydali se na náves. Tím bojácnějším ze studentů jsem byl já, tím druhým, majitelem motocyklu, Jaromír Rokos. Kostel byl zamčený. Vesnice strnulá, pustá a úzkostná. Když jsme se před brizolitovou prodejnou Jednota začali hloučku lidí vpytávat na Josefa Toufara, neodpověděli a raději rychle odešli. Jako bychom byli nakaženi morem. Zamykali před námi branky u baráků. Nakonec nás posílají za Marií Pospíšilovou, neteří „pana faráře Toufara.“ Když projíždíme Číhoští do Zde-slavic, raději poznávací značku zamažu kusem hlíny. Co když nás tu někdo sleduje a my přece příští rok máme maturovat. Na Pospíšilovy se hned doptáme. U nízkého stavení pod kapličkou pak s paní Pospíšilovou stojíme dlouho. Nebojí se nás, ani nikoho jiného, je bezprostřední, takto bude vzpomínat i po roce 1989. Vypráví, má v sobě zvláštní prolnutí čistoty, nebojácnosti a vroucnosti. Popisuje život u „strýčka, u kterého prožila nejlepší dva roky svého života.“ Hovoří o jeho únosu, o dnech strachu a hrůz, poté i o snaze domoci se informací, co se s ním stalo. Reálný socialismus tady na Vysočině rozhodně ještě nechcípá a ona před neznámými kluky naprosto bez okolků popisuje zhovadilost komunistických partajníků. Nakonec pronese: „Proč museli zmařit jeho život? Vždyť to byl poctivej člověk.“ Byli jsme otřesení i zasažení, když jsme odjžděli.

O naší „pátrací“ cestě do Číhoště nemůžeme nikde mluvit, ani před spolužáky, natož před učiteli, servilních donašců (tehdejší ředitelce A. M.) je kolem nemálo. Bralo by se to jako pobuřování i jako znevažování výkladu gymnaziálního dějepisu. Vždyť za rok máme maturovat a chceme přeci dostat doporučení kolegů svazáků a pedagogického poradce ke studiu na vysoké škole. Že doporučení stejně nedostaneme (důvod byl zcela jiný než zájem o Číhošť), je už jiný příběh.

Ta má první cesta do Číhoště však měla osudovou příchuť. Této podivuhodné kauze novodobých československých dějin jsem se začal věnovat a psát o ní knihy a točit filmy. Jaké bylo mé překvapení, když jsem při studiu archivních materiálů narazil na skutečnost, že za vznikem ledečského gymnázia spolustál a spoluinicioval jeho vznik právě P. Josef Toufar, tehdy ještě farář v Zahrádce.

Pro nadané a schopné žáky posázavské gymnázium

Velkým úspěchem Toufarova organizačního talentu bylo jeho zásadní přispění ke zřízení měšťanské školy v Zahrádce v září 1945. Účastnil se několika jednání v Zahrádce i v Ledči na ONV a vznik školy všemožně podporoval. Současně se také přimlouval za zřízení gymnázia v blízké Ledči nad Sázavou u před-

sedy ledečského ONV Miloslava Růžka, pocházejícího z nedaleké Kamenné Lhoty. V článku, uveřejněném v regionálním periodiku, který příznačně podepsal jako Josef Toufar – Zahrádecký, vysvětloval nutnost zřízení střední školy: „...jedno celému širokému kraji schází, totiž – možnost vyššího vzdělání, neboť střední a odborné školy jsou v Humpolci, v Havlíčkově Brodě a v Čáslavi, v městech několik hodin vzdálených. A přece nevím, kde jinde se sejdeme s tak vyspělými venkovany, jako právě v našem kraji. /.../ Ale vědychtivou a snaživou mládež máme i nyní. Ale bohužel, studovat zůstává jen touženým snem a přáním mnoha nadaných žáků, neboť je to možností nemnoha zámožných rodičů, kteří si mohou dovolit vydržovat za velkých finančních obětí dítě ve městě na studiích. A v mnohých rodinách je takových schopných a nadaných dětí i více. Jak proti nám jsou šťastnější na Světelsku, kde mají krásné vlakové spojení do Havlíčkova Brodu anebo Zručsko do Kutné Hory, sídel to středních a odborných škol. A proto nyní, kdy je program vlády, aby dle schopností se dostalo vzdělání všem, kdy se zřizují nové střední školy, doufáme, že i našemu ledečskému kraji se dostane, nač má svaté a spravedlivé právo – Posázavského gymnasia – v Ledči nad Sázavou. Schopných a nadaných žáků čeká již mnoho.“

Zájem o studenty

P. Josef Toufar několikrát jednal s ledečským ONV právě o zřízení gymnázia v Ledči a podařilo se. Leděcké reálné gymnázium bylo otevřeno 9. září 1946. V dalším školním roce 1947/1948 nastoupili do primy nové ledečské střední školy dva žáci ze Zahrádky – aktivní Toufarův farník a ministrant Karel Miláček a Antonín Myslík. Do stejné třídy, jejímž třídním učitelem byl Eduard Doubek, regionální spisovatel a historik, dochází také Marie Rosičková ze Zdeslavic, která bude za dva roky patřit k důležitým svědkům pohybu křížku v číhošťském kostele. A žákem této primy je i Stanislav Chvátal z Poděšína, syn Toufarova přítele. Pocházel z chudé rodiny, a tak mu Josef Toufar nabídl, že může u něj na faře bydlet zadarmo. Tím však Toufarova péče o studenty nekončila. Zajímal se i o jejich prospěch a chování. Jednou s úsměvem káral Karla Miláčka ze Zahrádky: „Karle, mluvil jsem dneska s tvým profesorem češtiny Josefem Bouzem. Budeš mít významenání, to je fajn, ale prý si čteš pod lavicí při vyučování rodokapsy. To fajn ale moc není.“

A mimochodem – do ledečského gymnázia v 60. letech také chodila Jitka Pospíšilová, dcera Marie Pospíšilové, neteře Josefa Toufara a důležité svědkyně celého případu.

Miloš Doležal

(1988 – 1988)

P.S. Ta má první cesta z Ledče do Číhoště se konala v utajení, navzdory době, učitelům a tendenčnímu výkladu dějin. Je radostné, že se dnes mohou studenti

ledečského gymnázia naprosto svobodně, bez utajování před učiteli i spolužáky, kreativně a spontánně, zabývat palčivými problémy našich dějin i současností, klást nahlas ostré otázky, pochyby, hovořit bezprostředně o svém hledání. Vstupovat do minulosti a vynášet z ní rozličné zkušenosti a poznání. Tohle jsem na ledečském gymnáziu v 80. letech bohužel nezakusil. Přesto jsem za onu první, iniciační cestu z Ledče do Číhoště nesmírně vděčný. Byla jednou z odpovědí na vnitřní hledání.

Co se mi vybaví, když se řekne „gymnázium v Ledči“?

Musím říct, že ještě dříve, než mi při těchhle slovech naskočí nějaké konkrétní vzpomínky, předběhne je „prostě pocit.“ A ten pocit je nejen strašně milý, ale hlavně jedinečný. Má v sobě teplo a bezpečí dětství, které gymnazista ještě pořád zažívá, byť by to nahlas nepřiznal, a zároveň pocit lákavého nekonečna ze světa, který se před vámi právě otevírá a čeká na vás. A tenhle nekonečný svět se všemi jeho možnostmi a objevy mi pomáhalo otevřít velkou měrou i ledečské gymnázium.

A teď k těm zásadním objevům mě, coby gymnazisty. No, netýkají se zrovna učiva, ale to se dá vzhledem k věku pochopit. Tím nejzásadnějším objevem bylo, když jsem díky tanečním na počátku třetího ročníku zjistil, jak krásné mám ve skutečnosti spolužačky...a dvě z nich (tedy každá trochu jindy), že jsou úplně megaúžasné. A i když tenhle objev zůstal jen v oblasti teorie, za ten pocit to stálo. Dál mě ohromně inspirovali lidé, kteří k tehdejšímu gymnáziu patřili, a to hlavně svými lidskými vlastnostmi. Dodnes obdivuji schopnost pana prof. Těšínského zblbnout nás do čehokoliv, pro co se v ten okamžik sám nadchnul – díky téhle jeho vlastnosti jsme s ním uprostřed víkendů či prázdnin skákali jak kamzíci terénem kolem Sázavy a hledali mochny písečné, i když nikdo z nás vlastně původně neměl kytky rád. Ale rozzářená očička pana profesora nad seběmenší mochnou nás přesvědčila, že právě teď děláme něco, co se vyrovná vstupu člověka na Měsíc. Za vrchol jeho motivačních schopností považuju výlety autobusem do pražských antikvariátů, odkud si každý z nás přivezl tak 15 kilo knížek a pocit, že vybaven těmito vědomostmi se stane pánem světa. A nic na tom nezměnilo to, že já se od té doby do žádné z těch knížek už nikdy nepodíval.

Moc rád vzpomínám na naši tehdejší třídní paní prof. Vodehnalovou, jejíž doménou byla prostě ohromná lidskost a radost ze života. Moc jsem si vážil profesionalitu a pedagogické poctivosti pana prof. Šťastného a nesmírně mě inspiroval jeho způsob vedení hodin, přípravy na ně a vůbec celá ta opravdová pedagogická poctivost, která mířila k cíli „abychom se dokázali dostat tam, kam chceme.“ Takhle pro mě vypadá autorita – tedy někdo, kdo nenutí, ale podá vám ruku na vaší cestě. Zvláště jeho cílené přípravy na doc. Čapka (pravý opak, děsná po-

tvora, se kterou jsem se pak musel setkávat na vysoké škole), jsem později hodně ocenil. A v neposlední řadě moc vzpomínám na pana prof. Doubka a jeho nezdolnou energii i ve vyšším věku, kterou používal „všemi směry“ (i když nám ne vždy milými). To, jak v důchodovém věku stojí jako rozhodčí volejbalového vánočního turnaje v rozepnutých kostkovaných bačkorách na koze (tedy sportovním náčiní), levou rukou se drží tyče a pravou sráží všechny letící míče ohrožující úspěch jeho třídy (zatímco se stejnou vehemencí argumentuje, že on jako rozhodčí nikdy nikoho nepoškodil), to je jedna ze vzpomínek symbolizující celou tu krásnou dobu.

Takže za tohle všechno, za ten pocit, inspiraci, zážitky a samozřejmě i za ty vědomosti našemu gymnáziu děkuji.

RNDr. František Šusta, PhD.
(1989 – 1993)

Morituri te salutant!

Okřídlené latinské věty nebo přísloví – známe je většinou z literatury, filmů nebo třeba písní Karla Kryla. Mně se jich ale spousta vybaví, když si vzpomenu na gymnaziální léta v Ledči nad Sázavou a hodiny volitelné latiny s panem profesorem Karlem Nejedlým.

Tento starý pán jako by vypadl z filmů pro pamětníky. A jeho metody vyučování také! Nikdy jsem neměla příliš v lásce učení se nazpaměť, raději jsem chtěla věci chápat a hledat souvislosti. Jak jsem ale měla zjistit, v některých předmětech se cvičení paměti velmi vyplácí a opakování je opravdu matkou moudrosti. Platí to především o výuce jazyků a latině zvláště. Je sice dobrodružné pronikat do přísně logického systému latinské gramatiky, ale když si nepamatujete deklinace, konjugace a některá důležitá pravidla, důmyslně konstruovaná latinská věta pro vás zůstane dál záhadou, nebo ji přeložíte úplně jinak. To pan profesor dobře věděl, a tak nás od začátku nutil učít se nazpaměť nejrůznější latinské věty, které nám měly zároveň připomínat nějaký gramatický jev. Když jsme si pak na nějaké pravidlo potřebovali vzpomenout, vybavila se nám ta správná věta.

Jeho způsob aplikace takového učení byl ale dost svérázný. Prostě vpadl do třídy, bez pozdravu a varování na někoho ukázal prstem a rázně pronesl třeba: „Přeji si, abych byl zdrav!“ A překvapený student se musel okamžitě vzpamatovat a odpovědět: „Opto, ut sanus sim!“ a tím si zopakoval použití konjunktivu prezenta. Pokud to dostatečně rychle nestihl, prst rozmrzele ukázal na někoho dalšího. Trvalo mi dlouho pochopit, že pan profesor na mě není „zasedlý“, když jsem to až příliš často byla já, na koho prst mířil a kdo ze sebe musel rychle vychrlit: „adsum, ut adessee“ („jsem zde, abych pomáhal“) nebo jindy: „crescente periculo crescunt

vires“ („když roste nebezpečí, rostou síly“), což, jak mám možnost opakovaně zjišťovat, je úžasná pomůcka na zapamatování si použití ablativu absolutního. Až po čase mi konečně došlo, že to je prostě páně profesorův způsob prokazování přízně ne úplně marným studentům. A tak jsem o to horlivěji deklamovala: „donec felix eris, multos amicos numerabis“ na budoucí čas („dokud budeš šťastný, budeš mít hodně přátel“) nebo gladiátorské „Ave Caesar, morituri te salutant!“ na participium futura („Buď zdrav, císaři, ti, kdož hodlají zemřít, tě zdraví!“).

Dodnes v duchu tyto věty používám při čtení a překladu latinských pramenů a s vděčností vzpomínám na ledečské hodiny latiny, které mi daly dobré základy. Tak dobré, že v prvním ročníku studia historie a archeologie na UK mě paní doktorka Slabočková, která nás měla na latinu, přeřadila rovnou mezi druháky, abych prý neztrácela čas. Jen doufám, že po přečtení této malé vzpomínky si nepamylíte skvělou větu na zapamatování si použití konjunktivu plusquamperfekta: „Si tacuisses, philosophus mansisses“, tedy „Kdybys byl býval mlčel, zůstal bys filozofem!“...

Mgr. Pavlína Mašková
(1990 – 1994)

Je září ...

Je září roku 1991, nová zkušenost před námi. Máme jich jako ročník 1976/77 už celkem dost za sebou. Sametová revoluce, změny učebnic, změny výkladu ve školách, odstraňování názvu ulic a hlavně změnu režimu. Celkem hladce jsme propluli z komunismu do překotně se rodící demokracie.

Velké změny pokračují i na gymnáziu. Učitelé si zvykají na úplně nové tituly učebnic, na nové plány a na to, jak se s nimi utkat a předat je nové generaci, která už má zažít demokracii. My, žáci 1. B, si zatím zvykáme pouze na sebe, nová jména spolužáků a také na nové učitele a jejich požadavky. Vše se mísí a z toho kotlíku se rodí nové osudy.

I mně se na gymnáziu změnil osud, potkala jsem zde skvělé učitele, kteří mě inspirovali. Setkání s prof. Kotlíkem, i když krátké, mě nasměrovalo ke studiu francouzštiny. Setkání s prof. Hornou mě také ovlivnilo, a proto jsem vystudovala historii. Ostatní vyučující doplnili jednotlivé střípky do mozaiky tak, že jsem se rozhodla ovlivňovat budoucnost dalších žáků. Za to jim děkuji.

Je září roku 2016, všichni mí spolužáci mají velmi zajímavé životní příběhy. Tvoříme, vynalézáme, ovlivňujeme dění a spolupracujeme na zajímavých projektech. Myslíme si, že studium na Gymnáziu v Ledči nad Sázavou nám dalo do života hodně. Děkujeme našim vyučujícím, že zvládli společenské změny a že dokázali podnitit změny v našich životech.

Mgr. Renáta Trtíková
(1991 – 1995)

Skvělý odrazový můstek

Na ledečské gymnázium vzpomínám často a rád. Rozhodně to byla dobrá volba, i když ne samozřejmá. Pocházím totiž z vesnice Dolní Březinka, a tak v úvahu připadal ještě podobně vzdálený, navíc přece jen starší a mnohými spolužáky ze základní školy ve Světlé nad Sázavou preferovaný havlíčkobrodský „ústav“. Proč to nepřiznat, zpočátku se na nás „ledečáky“ dívali přes prsty. Ale brzy jsme z jejich vyprávění pochopili a konečně plně docenili příjemnější, domáčejší atmosféru. Ještě jednou se na nás „Brodáci“ dívali soucitně, totiž před maturitou. Kam půjdeš dál na vysokou? Cože? Z Ledče? Ale my, ledečtí absolventi, jsme se tehdy na vyhledávané vysoké školy hlásili s nejméně stejnou úspěšností jako studenti z Havlíčkova Brodu. Dodatečně děkuji všem obětavým profesorkám a profesorům za poctivou přípravu a nasměrování ke správnému oboru!

Rád vzpomínám i na pěknou budovu bývalého Grand hotelu, k jehož nájemcům patřil i Joe Šmejkal. Slavný to zápasník, hlavní tuzemský soupeř legendárního Gustava Frištenského. Sjížděli jsme se sem od Světlé i Zruče. Mnozí z nás dýchavičným Posázavským Pacifikem, já zásadně (jen už nevím, proč) ve čtvrtém, tedy posledním vagonu. Už kvůli své lásce k historické dopravní technice stejně jako k romantickému Posázaví si zpětně nejsem jistý, zda Leděč nezvítězila nad Brodem právě tímto každodenním bonusem. Uznejte, že absolvovat dvakrát denně Stvořidla má něco do sebe. Zvláště, když přírodní živly romantiku zpětně dramatičtější okamžiky, například vykojením vlaku kmenem stromu

padlého přes trať. Na poskakování soukolí po pražcích do zastavení a na následný husí pochod cestujících, vracejících se domů z Kovofiniše nebo ze školy lesem ke Smrčné, vzpomínám s nostalgií. Nebezpečnější bylo zkracování si cesty z ledečské zastávky ke kostelu a škole přes zamrzlou Sázavu. Ostatně gymnázium nás v zimě už z dálky vítalo nejčernějším kouřem ze všech komínů ve městě, snad vyjma továrního.

Okysličovat jsme se v hodinách tělocviku běhali na zalesněný kopec Šeptouchov, což se mi rozhodně líbilo více než nenáviděné a pasivní rezistencí sabotované kolektivní sporty na stadionu mezi hřbitovem a řekou. To na školní tělocvičně mi byly sympatické alespoň dvě věci: jednak štuková výzdoba stropu, která dostala od dob secese dost zabrat, a za druhé pódium s klavírem, kde nejstarší ročníky při vánoční besídce tradičně sehrály nějaký divadelní kus.

Nebyli jsme první, kdo zvolil Cimrmany, konkrétně hru Blaník. S Láďou Rajdlem jsme tehdy přepisovali texty z audiokazety a rozdělili si role. Hned jsem se hlásil k menšímu, pohybově zcela nenáročnému partu rytíře jménem Smil Flek z Nohavic, tedy roli napsané „na tělo“ paraplegikovi Janu Kašparovi. Žádná z oslovených spolužaček nechtěla dát svou dívčí pověst všanc ztvárněním ošklivé jeskyňky, takže se působivé němé role s citem ujal vlasatý Michal Žaloudek. Tonda Šotola z Čechtíc, kam Zdeněk Svěrák jezdil na chalupu, sehnal telefonní číslo na spoluautora hry. Vytížený umělec pak neprozřetelně přislíbil, že v páteční podvečer, cestou z Prahy, nás amatéry přijede pozdravit. Bohužel z toho sešlo, ale potěšilo nás, že Zdeněk Svěrák zavolal sám a velmi slušně se nám omluvil.

A samotné studium? Nevzpomínám si na žádné stresové situace, ta čtyři léta ubíhala přirozeně a v dobré atmosféře. Zpětně mě trápí výčitky, že jsem se více nevěnoval latině. Příliš jsem hřešil na laskavost pana profesora Nejedlého. Věřili byste, že jsme s tímto nesmírně distingovaným vyučujícím zpívali žertovné popěvky jako „Amavi te puella“, prostě „Měl jsme tě holka rád, už tě nechci. Takovou opici najdu na ulici, měl jsem tě holka rád, už tě nechci.“ Do paměti se mi vryla také jeho osobní vzpomínka, jak začal a přestal kouřit. Cigaretu mu prý poprvé nabídl jeden z kolegů, s nimiž v mrazech během totálního nasazení za druhé světové války hloubil zákop. Když se po osvobození vrátil domů a seděl s rodiči po polní práci u ohýnku, kde kolovaly cigarety, bezmyšlenkovitě si jednu vzal. Maminka se prý na něj podívala a řekla: „Karle, ty kouříš?“ „A já jsem přestal,“ dodal pan profesor. Kdo tohoto nesmírně slušného muže znal, ten bez zaváhání uvěří – stejně jako já. Ale zatím jsem nepotkal jiného kuřáka, který by postupoval stejně.

Studia v Ledči mě do života vybavila i nečekanými výhodami. V Praze, kam jsem po maturitě nastoupil na Fakultu mezinárodních vztahů VŠE, se v předinternetové éře hodil soupis tamních antikvariátů. Na tyto kulturní svatostánky jsme kdysi podnikali organizované zájezdy iniciované a vedené profesorem bio-

logie Těšínským. Časné zrána zastavil jím najatý autobus na Letenské pláni, pedagog přehlédl své ovečky a vyhlásil: „Jídlo s sebou nevlácejte, ať vám v rukavacích zbude dost místa na literaturu. Nejen chlebem živ jest člověk! Sejdeme se zde v poledne, odlehčíme zádům, naobědváme se a nabereme síly k druhé okružní vycházce.“ Pohybovali jsme se nám neznámým bludištěm ulic systematicky podle předem připraveného plánu, zohledňujícího postupné vytahování a stahování rolet antikvariátů. První štací se proto stal malý krámk v Blanické ulici nad náměstím Míru (tehdy otevřeno od 8:00 hod.), pokračovalo se přes Myslíkovu, Celetnou a řadu dalších „štací“. Končilo přesně o deset hodin později v Dlážděné ulici u důležitého orientačního bodu pro nás mimopražské – „nádraží Praha-Střed, dočasně Masarykova“, jak se počátkem devadesátých let vtípkově s narážkou na pomíjivost společenských zřízení.

Právě v jednom z antikvariátů jsem objevil napůl nerozřezaný výtisk prvního vydání „Války s mloky“, mého nejoblíbenějšího díla od Karla Čapka. Kniha mě vedla k bádání v autorově pozůstalosti a na základě objevu itinerářů Mistrových cest do Alp z let 1935 a 1937 jsme se později se ženou Petrou vydali stejným typem historické škodovky po stopách svých vzorů. Cesta odstartovala přátelství s řadou báječných lidí včetně obětavé předsedkyně Společnosti bratří Čapků paní Váňové, následovaly další atypické cesty, knihy, přednášky a zajímavá setkání.

Za pět korun jsem v Dlážděné ulici získal reznou nití sešitých pár listů potíštěných Washingtonskou deklarací. Tedy anglicky psaný text, programové prohlášení teprve se rodící první republiky. Opatruji toto první vydání, vytištěné v „October 1918, New York“. Lásku k historii jsem si přinesl snad z nějakého předchozího života, ale podstatně ji prohloubil pan učitel Šafránek v ZŠ Lánecká

ve Světlé a po něm pochodeň převzal ledečský profesor Horna. Vážně pokyvuje hlavou vyhledával diskuse, jako první nám studentíkům vykal a svým zaujetím i pečlivým projevem dodal probírané látce na významu i atraktivitě.

Zkrátka ledečské gymnázium mě přímo i velmi klikatými cestičkami nasměrovalo ke studiu historie, jazyků a mezinárodních vztahů. Mé koníčky se tak přirozeně proluly a vyústily v profesní dráhu spisovatele, překladatele, publicisty a autora muzejních výstav. Přeji všem pedagogům a studentům mnoho úspěchů – i stejně pohodovou atmosféru, jakou si pamatuji z let 1991 – 1995.

Ing. Zdeněk Vacek, PhD.

(1991 – 1995)

Kdybych se dnes znovu narodil...

Kdybych se dnes znovu narodil, chtěl bych znovu studovat na ledečském gymnáziu. Běhat po chodbách, hrát ochotnické divadlo, zamilovávat se a znovu zklamávat... Prostě vedle běžného učení prožívat život normálního kluka z maloměsta, který svou školu miloval, miluje a vždy bude milovat za vše, co zde prožil. Ledec nad Sázavou je nádherné město a gymnázium patří k jeho srdcím.

Tento rok slavíme sedmdesát let. Sedmdesátka je u člověka věk úcty a respektu. A já nechci používat žádné velké fráze o škole. Chtěl bych jen lidsky vzpomenout na všechny, kteří touto školou prošli a učili zde a už nejsou mezi námi. Jim patří má velká modlitba a poděkování. Stejně tak jako učitelům za trpělivost a spolužákům za miliony podnětů, které mi dali.

Nebojím se to přiznat. Bez Vás všech a bez našeho ledečského gymnázia, bych nikdy nebyl tam, kde dnes jsem. A věřte, že při veškeré své činnosti to mám na paměti a na svou Ledec nad Sázavou a na její gymnázium nedám dopustit.

Závěrem bych rád gymnáziu popřál do dalších let řadu výborných studentů a trpělivých vyučujících. Těším se, že za třicet let oslavíme naše velké kulatiny.

Tomáš Zdechovský

(1991 – 1998)

Gymnázium může změnit váš život

Obecně se soudí, že by vás gymnázium mělo naučit myslet, připravit vás na studium na vysoké škole a navždy vám vtlučet do hlavy rovnici na výpočet obsahu kruhu. Nikdy totiž nevíte, kdy ji budete potřebovat.

I když je pravděpodobné, že zapomenete hodně z toho, co se naučíte, něco se v paměti udrží celý život. My dva nejraději vzpomínáme, jak profesor Ko-

sprd počítal, kolikrát bude muset shodit hrnec se studenou vodou z desátého patra, aby si v něm ohřál párek. Jak profesor Gunaratna přišel do hodiny a kromě sinhálského pozdravu mluvil celou dobu anglicky – protože není důležité umět gramatické tabulky, ale nebát se používat jazyk, který se učíte. Jak profesorka Trtíková zjistila, že se ve třídě koulujeme sněhem z okenního parapetu a jen lakonicky utrousila, že zapoměla, že jsme v pubertálním věku. Jak profesor Brandejský po vzoru „staré školy“ všem vykal, a toto pravidlo porušoval jen zcela rozběsněn u zkoušení Radka Tesárka, na kterého spílal: „Tesárku, Tobě budu zvlášť tykat!“ Nebo jak jeden nejmenovaný postarší pan profesor v záskoku ukončil hodinu pět minut po začátku, protože školník na dvoře začal řezat dřevo – a tento zvuk se nápadně podobal závěrečnému zvonění.

Nemůžeme zapomenout na spoustu dobrých rad do života: třeba, že „hardware je ta bedna“ (Stránský), „když budete Křovákem v Namibii, nebudete potřebovat náhradní baterie do tranzistorového rádia“ (Šťastný), „nevypařujte vápenaté kationty!“ (Brandejský), „nejlepší učebnice bezobratlých je Ferda Mravenec“ (Těšínský), „tiskárnu je lepší si dát k počítači než pod stromeček“ (Stránský), „když se v noci vzbudíte, tak první věc, na kterou musíte pomyslet je, že logaritmus je exponent“ (Kosprd) nebo „pouštět hrnec s vodou stokrát z výšky 18 metrů, to už si to radši ohřeju na vařiči“ (zase Kosprd).

Některé otázky nám dodnes nedávají spát: „Vy jste ještě nikdy nepotkali dvě síly různoběžně působící?“ (Vrbková), „Už jsme v minulé hodině vyvraždili Slavíkovce?“ (Sedláčková), „Kdo je hotov – ne s prací, ale psychicky?“ (Policarová),

Profesorka: Jak by se tento matematický výraz dal zjednodušit?
Student: Já myslím, že by se hodně zjednodušil, kdybyste ho smazala.

„Ted nevím, jestli jsem blázen, nebo ne.“ (Brandejský), „Tak buďte to nevíte, nebo se nechcete ztrapnit před spolužákama, že to víte.“ (Kosprd).

Jiná konstatování nám naopak usnadňují orientaci ve světě a pomáhají nám určit, co je opravdu důležité: „Suma sumárum jste všichni lotři.“ (Brandejský), „Jak ceknete, naložím vám.“ (Vorlíčková), „Někdy bych si přál, aby setrvačná síla u některých lidí byla větší než gravitační. To by se proletěli okolo Země a pak by spadli zpátky.“ (Trpišovský), „Milý broučku, na to musíte prostým selským rozumem.“ (Brandejský), „Pane profesore, Robin vymyslel perpetuum mobile!“ „Já vím, Jirko, ale nemáme čas, nemáme čas.“ (Kosprd).

Studium je pro každého unikátní zkušeností. Po sedmi letech strávených v budově ledečského gymnázia a s odstupem téměř dvaceti let můžeme říct: Kromě toho, co se děje za katedrou, je taky důležité sledovat, kdo sedí v lavici před vámi – nebo kdo vás píchá kruzítkem do zad. Může to změnit celý váš život.

PhDr. Gabriela Cihlářová, PhD. (na gymplu ještě Bobková)

Ing. Jiří Cihlář (i na gymplu Cihlář)
(oba 1991 – 1998)

Rodinné vzpomínky

Gymnázium v Ledči nad Sázavou mi změnilo životní dráhu v roce 1992.

Místo režirování, díky zesnulému panu Dr. Eduardovi Doubkovi (bývalému řediteli), jsem se stal učitelem angličtiny. Tuto práci jsem vykonával 12 let, až do odchodu do důchodu, a rád. Učil jsem velmi inteligentní studenty a měl jsem přátelské kolegy a kolegyně.

Blahopřeji gymnáziumu k 70. výročí a přeju mu všechno nejlepší a hodně úspěchů. Ať gymnázium v Ledči nad Sázavou vychovává mnoho dalších budoucích umělců, vědců, filosofů a dalších významných lidí.

Ph.D. Piyasiri Gunaratna

Ledečský „gympl“ mi dal skvělý základ pro to, co dělám. Díky tomu, že je (nebo alespoň za mých dob býval) všeobecný, jsem získal solidní rozhled v humanitních i přírodních vědách. Ve všechno mi šlo, nebo bavilo, ale vím, že ledečské gymnázium má velký podíl na tom, že jsem mohl vystudovat FAMU a věnovat se svému vysněnému povolání. Za to jsem gymplu a svým profesorům vděčný.

Přeju gymplu dalších (minimálně) 70 úspěšných let a všem studentům současným i budoucím, aby jednou také dělali to, co je bude naplňovat.

MgA. Vidu Gunaratna
(1993 – 2000)

Jsou tři etapy vývoje zemědělství: 1. Nejdříve rostlo zemědělství divoce...

Vzpomínka na gymnázium

Měla jsem to potěšení strávit na ledečském gymnáziu osm důležitých let. A i když to nebylo vždycky snadné – protože život prostě není vždycky snadný a „čtvrtletky z matiky“ se v různých podobách stále vracejí – rozhodně to stálo za to.

Zkoušela jsem vybrat ze svého středoškolského života jeden pamětihodný zážitek, ale vzdala jsem to s vědomím, že se mi to nepovede. Před očima se mi jich promítají desítky v podobě kratoučkových filmů a ty nejzábavnější se stejně nesluší přehrávat veřejně. Co je ale spojuje a co má pro mě mimořádnou hodnotu, jsou ti, kteří v nich vystupují. Poznala jsem díky gymnáziu hodně úžasných lidí a považuju se za šťastnou to ženu, že se s některými známe dodneška a jsou to mí nejlepší přátelé.

Mgr. Zuzana Krajíčková
(1994 – 2002)

Současným studentům:

Když jsem ve dvaadvaceti seděla v letadle směr New York, abych absolvovala stáž v OSN, napadlo mě: „Ty bláho! Kdo by to byl řekl, kam až se může dostat holka z ledečského gymplu!“

Na gymnáziu v Ledči jsem strávila osm báječných let se skvělou partou spolužáků a v péči trpělivých pedagogů. Až s odstupem mi docházelo, že to není nějaký provinční gympl, ale že to byla výborná startovací čára do dalšího života.

Mínus tři na třetí to není mínus tři na třetí. To je mínus tři na třetí. Rozumíte?
Mínus tři na třetí.

Záleží na každém, zda se rozhodne její potenciál využít. Kromě vědomostí a znalostí do vás vpraví spoustu užitečných věcí, které později jako když najdete. Za sebe se mohu podělit o následující:

„To vymyslíš.“ (Pozor! Nerovná se „To najdeš na internetu.“)

Když neznáte odpověď, nepanikařte. S informacemi, které máte, jde často za použití logického myšlení vymyslet většina věcí. To vás může zachránit nejen u zkoušek a testů, ale třeba i u pracovního pohovoru.

„Žádná definice nezačíná ‘To je když...’“

Na vysoké vás čeká hodně učení a definic a pregnantní vyjadřování vás (obecně, nejen u ústní zkoušky) posouvá mezi ty úspěšnější. Definujete-li stylem „to je když“, zníte jako dítě z mateřské školky.

Za tyto děkuji panu profesorovi Šťastnému.

„Měli byste se umět vyjadřovat i spisovně.“

A za sebe dodávám... a ovládat gramatiku. Ač se vám to možná nezdá, v životě jsou situace, kdy se opravdu hodí umět se vyjadřovat kultivovaně a nepůsobit při tom, jako při výslechu na detektoru lži. Gramatická chyba v přihlášce na stáž nebo v žádosti o zaměstnání vám rozhodně neprospěje.

Rozhodně souhlasím s naší bývalou třídní, profesorkou Chudobovou.

„Na vysoké vás nikdo za ručičku vodit nebude jako my tady.“

Nebude. Už nikdy. Užijte si tu úžasnou péči vašich profesorů a zájem o to, aby vás něco naučili.

Celý třeták a čtvrták jste nám to všichni říkali – a měli jste absolutní pravdu.

Další pozitivní studia na „našem gymplu“?

Pokud máte stále ještě zmatek v tom, čím kým chcete v budoucnu být, ať už se rozhodnete pro cokoli, tahle škola dá každému dobrý základ. Ale změnit obor se dá i po veřejce nebo kdykoliv 😊.

Až se dostanete na prestižní vysokou mezi hromadou Pražáků z prominentních pražských gymnázií, kteří ani netuší, kde je nějaká Ledec, a pak je trumfnete u zkoušky nebo v testu. Pocit k nezaplacení!!!

Ještě léta po škole máte zaděláno na zdrcující vítězství ve vědomostních hrách, oproti lidem z konkrétně zaměřených středních 😊.

Učitelům: Díky! Díky! Díky!

Denisa Budilová
(2000 – 2008)

Ledečské gymnázium v pohybu a prostoru...

... je fascinující! Kupříkladu tím, že nemá jako jiná gymnázia dlouhé pochmurné chodby. Točí se totiž v malé spirálce, o které můžeme říct, že sahá až ke hvězdám, nastavíme-li ji dalekohledem na půdě.

Profesor: Kolik máme ještě minut do konce hodiny?

Student: No, víc než bychom chtěli ...

Prostorové umístění vedle Sázavanky má též svůj půvab, nemluvě o bystrém pohybu, který má při zakázaných cestách za nákupem zabránit střetnutí se školníkem.

Přitažlivé napětí pro diváky i aktéry vzniká vzdáleností mezi gymnáziem a jídelnou – nevím, jestli jsou zajímavější závody primánů, kterým to ještě do kopečka za obědem běží, nebo přehlídka aut oktávánů, kteří jsou příliš dospělí na to, aby šli pěšky.

Taktéž profesori mají v pohybu a prostoru svá osobitá kouzla. Někteří doveďou předběhnout čas i zvonění, na jiné si musí žák nedočkavec počkat.

Taháky, výsledky testů, zvěsti, prognózy, dohady, vši, blechy, papírové kapesníčky, propisky, papírky, milostná psaníčka, více či méně povedené karikatury a nakousnuté svačiny – to všechno putuje z předních lavic do zadních, zase zpátky a občas i přes katedru. Je to holestná i úsměvná, křivdící i zadostučinující, hravá i těžkopádná prostorově pohybová performance, jejímž nejdědnějším divákem je ČAS...

Lucie Hrochová
(2010 – 2014)

Gymnázium očima tří generací

Na Gymnáziu v Ledči nad Sázavou jsem studoval v letech 1969 – 1973. Můj pobyt na gymnáziu zanechal nezapomenutelné vzpomínky. Během studia si spolužáci ze třídy A i třídy B vytvořili velmi dobrou partu a dobré vztahy, na které rádi vzpomínáme při pravidelných srazech. Na nich vzpomínáme na veselé i na méně veselé historiky z našeho studia a na všechny profesory, které jsme měli jako studenti některé ve větší, jiné v menší oblibě.

Nezapomenutelné chvíle byly hodiny matematiky s profesorem Brabcem a jeho oblíbené krátké písemky na krátký čas, tzv. „papírky A – B, A – B zvlášť“, zpočátku nezvladatelné. Rád také vzpomínám na pana profesora Eduarda Doubka a zážitky, jak při jeho hodinách zeměpisu, tak i v divadelním dramatickém kroužku, kde jsem pod jeho vedením hrál divadlo. Rád bych také vzpomněl na našeho pana profesora z 1. ročníku Josefa Bouze, který byl našim třídním profesorem jen na krátkou dobu, zpočátku našeho studia. Po jeho „odejití“ ze školy ho vystřídal p. prof. Policarová, která nás s velkou láskou a péčí dovedla k úspěšné maturitě, za což jí i dnes patří úcta a velký dík. Rád bych zde vzpomněl i na ostatní členy profesorského sboru, paní profesorky Chadimovou, Musilovou, pány profesory Matějka a Krátkého, pana profesora Nejedlého, který byl v té době ředitelem gymnázia a na tehdy mladé profesorky Kvasníkovou a Štůsovou. Krásné vzpomínky jsou na třídní výlety, pobyt na horách, taneční, na studentské plesy a předtančení při těchto plesech, na sportovní turnaje, vánoční turnaje ve volejbalu a na sehraná divadelní představení.

Na léta strávená při studiu na gymnáziu dnes vzpomínám rád, stejně tak i na členy profesorského sboru, které jsem měl tu čest při studiích na gymnáziu v Ledči poznat. Moje poděkování a úcta k nim je vyjádřena v textu tohoto článku k příležitosti 70 let gymnázia v Ledči nad Sázavou.

Vladimír Caha
(1969 – 1973)

Pokaždé, když si vzpomenu na ledečské gymnázium, vybaví se mi hned několik momentů, které mi zaručeně z paměti nikdy nezmizí. Ráda bych tentokrát zavzpomínala na ředitele této školy. Plnili a dál plní velmi obtížnou roli, a přesto zůstávají duši dobrými učiteli a za to jim patří dík. Moje nejdelší a současně nejpestřejší studentská léta začala 1. září 1991. Tehdy jsem jako vykulený primánek poprvé vstoupila do budovy školy. Labyrint chodeb a schodišť, se kterými se coby matka studentky gymnázia mimochodem potýkám dodnes, mě tak vyděsil, že jsem v sobě sebrala odvalu a na cestu do třídy primy se rozhodla zeptat. Na jednom ze schodišť postával pán, který vypadal úplně obyčejně. Byl postarší, prošeďivělý, mohutné postavy a oblečen do tmavomodrého ošuntělého pláště.

Spokojeně vzhlížel na davy proudících žáků a občas někoho lehce umravnil, jako to běžně děláme. Přistoupila jsem tedy blíž, a se slovy: „Pane školník, kde bych našla třídu primu?“ A tak jsem se hned první školní den seznámila s autoritou nejvyšší, a sice s ředitelem školy RNDr. Eduardem Doubkem. Vzal to našťěstí s úsměvem....

Druhou vzpomínku bych ráda věnovala rovněž bývalému řediteli školy, Mgr. Brandejskému, který mi v paměti utkvěl díky jeho adrenalinovým hodinám chemie. Liboval si totiž ve slovních hříčkách a díky své mohutné postavě, prošedivělému plnovousu, navíc denně ozbrojen francouzskou holí, vzbuzoval po právu respekt. Nejednou jsem u tabule čelila otázce, zda chci být uškrcena, nebo zda se to do příště naučím. V lepším případě mě pouze poslal vařit guláš, jako většinu mých spolužaček. Přesto se mu podařilo vzbudit ve mně o chemii veliký zájem.

Jelikož si podvědomě spojuji kombinaci předmětů chemie a fyzika, jakožto předmětů „o něco náročnějších“, nesmím zapomenout ani na ředitele školy, Mgr. Františka Trpišovského, který mi byl velitelem na bitevním poli – předmětu fyzika. V těchto hodinách nabitých informacemi bezesporu zajímavými, ale pro některé z nás těžko uchopitelnými, udržoval pan profesor naši bdělost velmi vtípnými narážkami na naše rodiče, sourozence a později i známosti. I já jsem párkrát procitla po zaslechnutí poznámky typu, že místo randění v sobotu na náměstí s Honzou (pozn.: můj manžel), bychom měli studovat kinetiku. Hodiny fyziky byly prostě nezapomenutelné.

Tabhle nahrávka, co tady mám, je nahrána strašně potichu, tak při nejhorším nebudete dýchat.

Shrnu-li všechny zmíněné vzpomínky a k nim přidám kupu dalších, které zahrnují všechny moje skvělé spolužáky a další profesory, na které na papíře nezbylo místo, i když by si ho rozhodně zasloužili, zjistím, že všechny jsou krásné a vesměs úsměvné. To je myslím si, velmi dobrá vizitka školy, a možná i jeden z důvodů, proč jsme se rozhodli dát škole i nadále důvěru a poslali tam studovat naše děti.

Mgr. Marie Maštálková
(1991 – 1998)

O ledečském gymnáziu se u nás doma vypráví skoro pořád. Ať jsem s rodiči, prarodiči, pokaždé s velkým nadšením a obdivem poslouchám jejich zážitky s dnešními, ale také tehdejšími profesory a jejich známky ze začátků roků, které se ovšem neliší od mých. Také mě pokaždé velmi pobaví, když učitelé ve škole vytáhnou nějakou poznámku, kterou kdysi říkali i mým rodičům / prarodičům. V současné době prožívám na gymnáziu skvělé momenty. Jsem zvědavá, co dalšího mi dny na gymnáziu přinesou.

Kateřina Maštálková
(dcera Marie Maštálkové, roz. Cahové, vnučka Vladimíra Cahy)
rok nástupu na gymnázium 2012

*Profesor: Vy opravdu nevíte, co jsou pesticidy?
Student: Já se za to stydím, ale já prostě nejsem zahrádkářsky aktivní.*

Obnovená hvězdárna

V roce 2014 byla na ledečském gymnáziu obnovena hvězdárna. Slavnostního otevření, které se uskutečnilo dne 17. 10. 2014, se zúčastnili i prof. RNDr. Petr Vopěnka, DrSc. (český matematik a filosof, bývalý student ledečského gymnázia) a Pavel Suchan (tiskový tajemník Astronomického ústavu AV ČR).

První astronomická pozorování se uskutečnila na Gymnáziu Leděč nad Sázavou už ve 40. letech, kdy na škole působil jako pedagog RNDr. Jiří Mrázek, CSc.

Hvězdárna byla vybudována v 50. letech a v roce 1959 byla uvedena do provozu. Největší podíl na tom, že se gymnázium mohlo pyšnit hvězdárnou a aktivním hvězdářským kroužkem, měl pan učitel Bohuslav Tecl, pod jehož neúnavným vedením pracovali nejen studenti v kroužku, ale i jejich rodiče při výstavbě hvězdárny.

Schody do nebe

(školní slohová práce 2013)

Jedna, dva, tři, čtyři, pět,... padesát a druhé patro pořád nikde. Každý návštěvník ledečského gymnázia asi pochopí, že mluvím o schodech. Tyto schody nepatří mezi nějaké dřevěné uvrzané, ale jsou to pořádné schody z šedivého kamene. A o to je na ně tvrdší dopad. Kolik už asi tyto schody zažily pádů? Kolika lidem vyvrtly kotník?

Každé ráno ztrácím elán, když zjistím, že první hodinu mám ve druhém patře a mě čeká x schodů... Člověk ještě skoro spí a tyhle protivné schody ho dokonale probudí, taková ranní rozcvička. Občas mi přijde, že se schody mé ranní ospalosti posmívají, a aby mě dokonale probudily, ještě se natáhnou a zvětší. V takové chvíli bych do nich nejraději kopl, ale tvrdý náraz by neudělal mému palci dobře.

Jenže ranním výstupem schodový maratón nekončí. Druhou hodinu máme na opačném konci budovy a nezbývá nám nic jiného, než zdolat další desítky schodů. Tohoto maratónu se studenti neúčastní jednotlivě po třídách, ale do pohybu se masově dává celá škola, čítající 240 žáků. Na našem úzkém bojišti (schodišti) se tvoří dlouhé davy a člověk často neví, jestli vůbec šlape po schodech, a ne po studentech nižších ročníků. Tito malí, ještě čilí studentíci, bojovými přesuny ještě nepoznamenaní, často nechápavě hledí na nás, na velké zchátralé studenty s trpčím výrazem v tváři.

„Nejradší“ mají schody studenti-invalidé, kteří se zrovna těší úrazu dolních končetin a nebelhají po dvou, ale rovnou po třech až čtyřech nohou, z nichž dvě jsou podpůrné. My ostatní, lidé dvounozí, nejsme zvyklí na čtyři dolní končetiny, a proto chvíli trvá, než se s podpůrnými končetinami našich handicapovaných spolužáků sehraje. Student-invalida často první den tento boj o prostor a přesun prohrává a kulhá domů s pošlapanou a okopanou nohou. Navíc s rukama bolavýma od berlí a se slzami v očích. Druhý den se studentova taktika zlepšuje, schody už mu nepřijdou tak dlouhé ani záludné. Třetí den je jeho styl již tak vytríbený, že by kulhání o berlích mohl vyučovat a překonávání schodiště připomíná vzorně nacvičenou sestavu.

Ale zamysleme se teď nad situací schodů. Každý den přes ně několikrát projdou desítky studentů, kteří nemají s letitými schody slitování a často dupou doslova jako sloni. Tyto ubohé kamenné přibližovače neprotestují, nevržou, ale tiše trpí. Ano, schody jsou od toho, aby se po nich chodilo, ale uvědomte si, kolikrát vám na ně spadne plná petlahev, kolikrát na ně spadnete vy, kolikrát vám spadnou knížky, kolikrát ty schody poleje horké kafe. Schody trpí stejně jako my.

Jejich nejmilejší zvuk bude zvonek, ale ten, co ohlašuje hodinu. V té chvíli si schody oddychnou, že unesly další stovky kilogramů, pofoukají si nejhorší dupance. Jejich denní šichta končí až kolem šestnácté hodiny, kdy je paní uklízečka

za celodenní práci osvěží omytím teplou vodou s voňavým saponátem. Teď bych chtěla schodům poděkovat za to, že jsou... Protože představa, že chodíme do patra po hladké kluzké podlaze, je děsivá.

Závěrem musím uznat, že schody nejsou tak hrozné, vlastně jsou pro naše zdraví dobré, protože početné schody naší školy nám každodenně trénují fyziku a spalují kalorie z dobrot nakoupených ve školním bufetu. V létě na nich i příjemně posedíme, protože krásně chladí. A nakonec snad už je poupravené přísloví: „Těžko na schodišti, lehkou na cvičišti!“

Marie Jeřábková
(1996 – 2014)

Jak správně zaspát

(školní slohová práce 2013)

Pondělí. Osm hodin a pět minut ráno. V učebně číslo osm ledečského gymnázia tiše sedí prořídle řady studentů, netrpělivě vyčkávající svého profesora.

Ve stejný čas ovšem na úplně jiném místě se nacházím já. I přes to, že se můj věrný budík velice snažil, dostal mě z postele až na třetí pokus. Ještěže jsem už nějaké to zaspání zažil a vím, jak v tom chodit. Nezkušený začátečník by okamžitě vystřelil ze své vyhráté postele a jako neřízená střela by letěl přes koupelnu, záchod a kuchyň do svého cíle. Do školy. Zkušený člověk jako já ale ví, že si musí všechno pečlivě vyměřit na sekundy.

Moc brzký pozdní příchod do školy by mohl znamenat podnět pro zkoušení. Na druhou stranu moc pozdní pozdní příchod by mohl znamenat zapsání do třídní knihy a s tím i nepříjemné vysvětlování rodičům, jak je možné, že jsem zaspal.

Pečlivě vše naplánuji a po uvážení všech okolností, které jsou důležité pro ideální načasování pozdního příchodu, stanovuji čas na příchod do cíle na 8.25. Vylézám z pelechu a v pečlivě vyměřeném tempu postupně procházím všechny dobře známé body každodenního vstávání. Sebejistou chůzí se nezadržitelně přibližuji ke škole a všechno jde podle plánu. Ve dveřích školy mě slovy: „Zase pozdě!“ přivítá náš pan školník. S úsměvem mu odpovídám: „Ne, ne. Přesně včas!“

Jelikož jsem byl i tak příliš rychlý, jsem nucen ještě chvíli stepovat před dveřmi naší učebny. Když pak vstoupím do místnosti, kde se u tabule potí poslední oběť dnešního zkoušení, probodnou mě zraky všech přítomných. Neuměle se omlouvám, že jsem zaspal, a učitel mi odpoví, ať si sednu a neruším.

Ranní zaspání a pozdní příchody vždy nemusí být plné stresu a strastí. Naopak se můžou stát nástrojem, jak můžete zabít dvě mouchy jednou ranou!

Josef Boudník
(1996 – 2014)

Firma KOVOFINIŠ je již od roku 1951 nedílnou součástí Ledče nad Sázavou. Již od začátku své existence se zabývá výrobou zařízení pro povrchové úpravy. V roce 1991 byla založena firma AQUACOMP HARD a od roku 1998 obě firmy fungují pod jedním vedením na společných projektech.

Obě firmy letos oslavily výročí svého založení. Kovofiniš oslavil 65 let a Aquacomp Hard 25 let od založení.

V našich firmách nacházejí uplatnění zejména konstruktéři a projektanti. Na jejich práci dále navazují manuálně zruční zaměstnanci, kteří jsou schopni navrhované zařízení vyrobít a provozní. Bez jejich práce by navrhované zařízení zůstalo pouze na papíře.

Uplatnění u nás tedy nacházejí jak vysokoškolští odborníci, tak i absolventi učňovských a středoškolských oborů. V našich firmách je velké množství mladých schopných lidí, ale pouze mládí nestačí. Je potřeba ho doplnit o zkušenosti, které poskytují naši dlouholetí zaměstnanci. Ukazuje se totiž, že největších úspěchů dosahuje využití moderních znalostí doplněné zkušenostmi a kvalitou provedení.

Absolventi gymnázií mají největší předpoklady pro úspěšné absolvování vysoké školy. Z pohledu zaměstnavatele je přínos zdejšího gymnázia zejména v absolventech vysokých škol, kteří se rozhodnou po ukončení studií vrátit zpět do Ledče nad Sázavou. Tito absolventi jsou pro zaměstnavatele zajímaví zejména tím, že do firem přinášejí svěží nápady, nové znalosti a přístupy, které se vyučují na vysokých školách. Nevýhodou absolventů vysokých škol bývá oproti absolventům středních škol, kteří šli rovnou pracovat, chybějící praxe a tím i zkušenosti v oboru. Praxi a zkušenosti však tyto absolventi rychle doženou u firem, které jim dají příležitost.

Obě naše firmy již dlouhodobě spolupracují s místními školami. Firma KOVOFINIŠ byla u zrodu Odborného učiliště v roce 1955, které položilo základ strojírenskému zaměření středních škol v Ledči nad Sázavou. Tím však spolupráce se školami neskončila. Místní studenti hojně využívají možnosti praxí a brigád v našich firmách. Dále umožňujeme studentům využívat naši technickou knihovnu, která obsahuje všechny platné technické normy a odbornou technickou literaturu.

Pevně věříme, že úspěšná spolupráce s Gymnáziem i oběma odbornými školami bude i nadále pokračovat.

Ing. Josef Zikmunda
jednatel, generální manager

Ředitelé gymnázia (SVVŠ, SOŠ a VOŠ)

Bacík František, Dr.	1946-52
Nováková Marie	1952-53
Hrdlička Emil	1953-60
Bacík František, Dr.	1960-63
Tecl Boleslav	1963-64
Andrejsek Lubomír	1964-66
Nejedlý Karel	1966-78
Michalová Anna	1978-88
Kotlík Bohumír, Mgr.	1988-92
Doubek Eduard, RNDr.	1992-94
Brandejský Miloslav, Mgr.	1994-99
Trpišovský František, Mgr.	1999-2003
Nulíček Radomír, Mgr.	2004-07
Trpišovský František, Mgr.	2008-13
Vitisková Ivana, Mgr.	2013-dosud

Učitelé gymnázia

Adamcová Irena, Mgr.	1998-2008
Andrejsek Lubomír	1964-66
Bacík František, Dr.	1946-52, 1953-63
Bartáková Yvetta, RNDr.	1992-dosud
Bělinová Jiřina, Mgr.	2012-2016
Bouz Josef	1946-71
Brabec Antonín	1946-47, 1956-81
Brandejský Miloslav, Mgr.	1994-1999
Brzoň Josef	1953-57
Březina Josef	1952-62
Budinská Jana, Mgr.	2003-10
Dokoupilová Ilona, PaedDr.	1993-2013
Doubek Eduard, RNDr.	1946-75, 1990-94
Doubková-Paukertová Vlasta	1950-56, 1962-70
Drápelová Petra, Mgr.	2000-02, 2008-13
Drdla Kliment	1949-53
Dřevíkoský Luboš, Mgr.	1990-92, 1999-2012
Dudáková Klára, Mgr.	2005-dosud
Fialová Anna, Mgr.	1992-1999
Foller Jiří, Ing., ThMgr.	1993-dosud
Gunaratna Piyasiri	1992-2004
Hausdorová Iveta, Mgr.	2016

Hofmanová Jaroslava, Mgr.	1986-88, 2004-11
Hornová Marie, PhDr.	1975-94
Hrdlička Emil	1947-60
Chadimová Marie, Mgr.	1963-78, 1991-1998
Chaloupková Eva	1983-87
Chmelík Miloslav	1948-50
Chudobová Olga, Mgr.	1986-88, 1992-2015
Jiráková Marie, Ing.	2013-dosud
Kahancová Jiřina	1963-66
Knaute Zdeněk	1948-50
Kobrlé Alfred	1949-56
Kopřivová Renata, Mgr.	2016
Kosprd Jaroslav, Mgr.	1989-2000, 2006-07
Kotlík Bohumír, Mgr.	1978-92
Kovář Bohumil	1957-59
Král Josef, Mgr.	1992-dosud
Krátký Karel	1954-90
Kratochvílová Hana, Mgr.	1990-92
Krejčíková Sabina, RNDr., DrsC.	1999-2012
Krůta Jiří	1956-59
Kvasníková Božena	1971-74
Lahodný František	1962-65
Laszenko Theodor	1946-51
Lážnovská-Blažková Marie	1946-56
Lážnovský Jaroslav	1946-56
Louda Josef	1956-62
Matějek Stanislav	1955-93
Michal Jaroslav, CSc.	1978-85
Michalová Anna	1978-89
Mikešová Gabriela, Mgr.	2004-14
Mrázek Jiří, RNDr.	1948-49
Musilová Marie	1962-75
Nejedlý Karel	1951-87, 1989-98
Nešporová-Štusová Vlasta	1971-74
Nováková Marie	1952-55
Odvárková Jarmila	1950-53
Pech Vladimír, Mgr.	1989-91
Pešek Lukáš, Mgr.	2011-13
Pilař Milan, Mgr.	1987-91
Pitschmann Jan	1948-50
Policarová Lidmila	1961-94

Řasa Rudolf	1947-52
Říhová Lenka, Mgr.	1994-2002
Sedláčková Irena, Mgr.	1990-dosud
Smejkal Milan, Mgr.	1984-dosud
Smutná Zdena	1958-62
Stránský Petr, Ing.	1993-2014
Šourek Pavel, Ing.	1986-93
Šťastný Jaroslav, Mgr.	1990-dosud
Švarcová Jaroslava	1998-2002
Tecl Boleslav	1957-65
Těšínský Jiří, RNDr.	1980-2015
Tichá Eva, Ing.	1989-92
Tomáš Karel	1953-56
Trpišovský František, Mgr.	1980-dosud
Trtíková Lenka, Mgr.	1991-dosud
Trtíková Renáta, Mgr.	2001-2004
Týčová-Dorážková Miloslava, Mgr.	2011-dosud
Vaňkátová Hana	1975-78
Váša Josef	1946-48
Veleman Zdeněk	1947-49
Viktora Václav, Dr.	1958-62
Viktorová-Krajíčková Michaela, Mgr.	2009-dosud
Vodehnalová Jaroslava, Mgr.	1991-2005
Vomáčková-Zavadilová Marie, Mgr.	2001-12
Vopěnka Antonín, Dr.	1946-48, 1952-56
Vopěnková Šárka, Mgr.	1991-2016
Vorlíčková Stanislava, Mgr.	1992-2011
Vozáb Jan	1962-64
Vrbková Jaroslava, Mgr.	1989-dosud
Výborná Alena, Mgr.	2008-dosud
Wilhelmová Marta	1960-63
Zahálková Kateřina, Mgr.	2010-14

Učitelé na krátkodobý či zkrácený úvazek

Anděl Josef	1973-77
Běhalová Eva	1978-79
Bouchal Hynek, Mgr.	2000-01
Brabenec Jaroslav	1949-50
Brázda Pavel, Mgr.	2003-04
Březinová Eva	1962-63

Čikán Jiří	1963-64
Černá Eva	1960-61
Čmelíková Zdena	1971-72
Dlouhý Stanislav, Ing.	2013-dosud
Dokoupil Jiří, Ing.	2014-dosud
Dolek Josef	1970-71
Doležal Vladimír	1965-68, 1970-71
Dostál Josef, P.	1950
Drahokoupil Petr, Mgr.	1993-95, 2015-16
Drápelová Petra, Mgr.	2015-dosud
Dvořáková Zuzana	2002-03
Exnerová Libuše	1979-80
Fiala Josef, Ing.	1981-86
Fialová Růžena	1995-96, 2000-03
Filipová Květa	2002-03
Flekalová Danuška	2002-10
Flekalová Jana, Ing.	2013-dosud
Gunaratna Jitka	1991-97
Horna Jaroslav, PhDr.	1991-92
Ivan Ladislav, Ing.	1985-86
Janák Zdeněk, Ing.	1981-82
Ježek Josef, Ing.	1981-83
Jirout Antonín	1949-50
Kamarýtová Zdeňka	1949-50
Kohout Zdeněk, Ing.	1981-85
Kořenský Pavel, Mgr.	1993
Kroutilová Soňa	2002-03
Kulhavá Bohuslava	1947-48
Kurtej Miloš, Ing.	1984-86
Laudát Josef	1978-80
Makeš Martin, RNDr.	1993
Málková Jaroslava	1964-65
Matějková Aloisie	1955-56
Mrázková Stanislava, Mgr.	2016
Mucha Ladislav	1977-80, 1995-98
Musilová Jiřina	1947-48
Nádvořníková Libuše, Mgr.	2014-dosud
Nekula Jaroslav	1953-54
Němec Václav, Mgr.	2013-14
Novák František	1946-47
Olišarová Blanka	2014-2016

Pajerová Václava, Mgr.	1986-90, 2013-dosud
Palaus Milan, Dr.	1956-57
Pavlas Karel	1956-57
Pavlíková Miroslava, Mgr.	2016
Pazdera Jan, Ing.	1983-84
Pešek Josef, Mgr.	2008-12
Pospíšil Josef	1946-47
Pospíšilová Nina	1946-47
Proňková Alena	1992
Ptáček Zdeněk	1987-88, 1990-91
Punčochář Vlastimil	1960-61
Reitmayer Antonín	1946-47
Roubíček Jan, Ing.	2014-15
Semerádová Alena	2005-06, 2010-11
Skalická Eva, Ing.	2015-dosud
Slavíček Václav, P.	1946-49
Smutná Jana	1960-61
Smutný Miroslav	1970-72
Srnský Jan, P.	1990-96
Sukupová Petra, Mgr.	2016
Svobodová Barbora	2016
Sychrovská-Suchomelová Jana	1967-68
Tesař Miroslav	1948-49
Tomanová Marie	1990-91
Trpišovská Libuše, Mgr.	1992-2015
Tůma Zdeněk, Ing.	1986-91
Viktora Josef, Ing.	1991-92
Vlk Jaroslav	1988-89
Vobořil Stanislav	2012-13
Vodehnal Pavel, Ing.	1991-92
Zapletalová Eva	1966-67
Zelená Jarmila, Mgr.	2012-13
Zimová Vlasta	1968-69

Administrativní pracovníci

Exnerová Libuše	1953-57
Neumannová Hana	1957-60
Machová Věra	1960-64
Eiseltová Blanka	1964-87
Brožová Věra	1987-2004

Já si ani nemůžu paní profesorce stěžovat, že děláte ve výtvarce úkoly z deskriptivy na její hodinu, protože ona z toho má radost.

Pavličková Zdeňka	1991-92
Kavková Zdena	1992-dosud
Bouma Josef, Ing.	2004-11
Trpišovská Jana	2004-2005
Kutilová Eva	2004-2015
Hradecká Radka	2004-dosud
Tutková Jitka, Ing.	2004-dosud
Nováková-Casková J.	2005-2014
Dvořáková Hana	2006-10
Volnec Zdeněk, Bc.	2014-16
Fiala Ondřej, DiS.	2015-16
Zápotočná Pavla	2015-dosud
Báborská Petra	2016-dosud

Školníci gymnázia

Kadrnožka Jan	1946-56
Martínek Karel	1956-73
Martínková Ludmila	1956-73
Málek František	1973-87
Machač Josef	1988-89
Kakáček Miloslav	1989
Fiala Jaroslav	1990-2002
Kopecký Jaroslav	2002-dosud

Obrovské díky patří také všem pracovnícím úklidu, za poslední léta např. Málkové Marii, Vránové Marii, Beladové Jaroslavě, Duškové Marii, Janákové Marcelle a Smejkalové Marcelle, které se na gymnáziu od roku 1946 vystřídaly a které statečně odolávaly nepořádku a pořádku studentů!

Chlapci, vy se přesouváte jak kladný náboj v polovodiči.

Poděkování

Děkujeme všem, kteří byli ochotni přispět svým textem do tohoto almanachu. Jejich vzpomínky a postřehy dokreslují dlouholetou historii gymnázia barvitěji než kroniky, statistiky a výroční zprávy.

Velký dík patří výtvarnici a naší bývalé kolegyni Lence Říhové, která nezištně poskytla své grafické návrhy a loga na obálku almanachu a jeho výzdobu.

Děkujeme výtvarnici a naší nové kolegyni Stanislavě Mrázkové, která vytvořila speciální logo k 70. výročí gymnázia.

Oceňujeme také přínos současných studentů Vítka Šťastného (7.S) a Katky Lebedové (6.S), díky nimž se můžete virtuálně projít naší školou.

Největší poděkování směřuje ke všem bývalým či současným studentům, kteří se s námi podělili o fotografie a další obrazovou dokumentaci. Jejich vstřícnost, ochota a nasazení jsou dokladem toho, že pozitivní vztah k ledečskému gymnáziu může přetrvat léta i desetiletí. Díky nim se nám podařilo doplnit seznamy studentů jednotlivých tříd jejich fotografiemi, a vznikl tak unikátní dokument.

redakční rada

Gymnázium Ledec nad Sázavou
1946 – 2016

Kresba na obálce: Lenka Říhová
Foto: Archiv gymnázia

© Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec na Sázavou, 2016

© Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledec na Sázavou
2016